

**Årsredovisning
PP Pension
Försäkringsföreningen
2017**

pp.pens!on

PENSION
TILL
ALLA!

PENSION
-JA TACK

ART DIRECTORS
ÄR OCKSÅ
MÄNNISKOR!!!

YOUTUBERS
FÖR TJÄNSTE-
PENSION!

VI VILLOCK-
SÅ FISKA ^{OM}
'ARN-BARNEN

Vi ser till att media- branschen kan gå i pension.

Det är dags att summera vårt 136:e år som pensionsbolag.
Och på ett plan har det mesta varit som vanligt.

Vi har fortsatt att ge människor i mediabranschen en trygghet och bra pension, service och rådgivning. Vi har tagit hand om över 36.000 försäkrade, vi förvaltar 15,4 miljarder kronor och vi har 735 företag kopplade till oss.

Men det har hänt en hel del sedan 1882, och som de flesta kanske har märkt, så ser ju mediabranschen inte längre ut som den gjorde en gång i tiden.

Den här branschen har fått en massa roliga och spännande tillskott i form av bloggare, youtubers, copywriters, fotografer och UX-designers. Människor som precis som alla andra också behöver gå i pension någon gång.

Därför har 2017 varit ett lite extra kul år för oss. Vi har börjat prata med fler och nya målgrupper. Och på lite nya sätt.

Vi har gjort om vår logotyp, och tagit fram ett nytt formspråk. Vi har besökt våra kunder på Guldägget, Årets byrå, och på Mediedagarna i Göteborg.

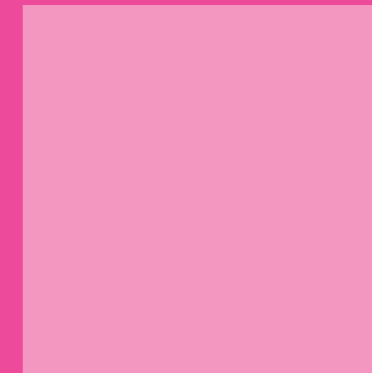
Vi har också gjort några lite smått unika reklamfilmer med riktigt gamla människor som behövt stanna kvar i branschen.

Tack för i år allihopa!

Jag pallar
inte jobba tills
jag är 87.

Innehålls- förteckning

9 VD har ordet

10 Förvaltningsberättelse

11 Viktiga händelser under 2017

12 PP Pension i siffror & diagram

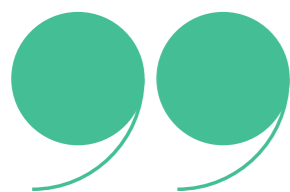
14 Hållbarhetsrapport

- 28 Försäkringsrörelsen
- 30 Kapitalmarknaden 2017
- 33 PP Pension avkastning 2017
- 36 PP Pensions fondtorg
- 38 Organisation och ersättningspolicy
- 40 Osäkerhetsfaktorer och framtida utveckling
- 42 Upplysningar om risker
- 46 Känslighetsanalys tillgångar
- 46 Disposition av årets resultat
- 46 Femårsöversikt
- 48 Finansiella rapporter

55 Noter 1-32

- 56 1 Redovisningsprinciper
- 58 2 Upplysningar om risker
- 59 3 Premieinkomst
- 60 4 Kapitalavkastning, intäkter
- 60 5 Värdeförändringar på placeringstillgångar
- 61 6 Övriga tekniska intäkter
- 61 7 Utbetalda försäkringsersättningar
- 62 8 Driftskostnader
- 62 9 Kapitalavkastning, kostnader
- 63 10 Övriga tekniska kostnader
- 63 11 Skatt på årets resultat
- 64 12 Andra immateriella tillgångar
- 64 13 Byggnader och mark
- 66 14 Aktier och andelar i koncernföretag
- 67 15 Finansiella instrument
- 71 16 Aktier och andelar
- 71 17 Obligationer och andra räntebärande värdepapper
- 72 18 Derivat
- 72 19 Fondförsäkringstillgångar

-
- 73 20 Aktuell skatt
 - 73 21 Övriga fordringar
 - 73 22 Materiella tillgångar
 - 74 23 Livförsäkringsavsättning
 - 75 24 Avsättning oreglerade skador
 - 75 25 Fondförsäkringsåtagande
 - 76 26 Uppskjutna skatteskulder
 - 76 27 Övriga skulder
 - 76 28 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
 - 76 29 Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser
 - 78 30 Personal
 - 79 31 Närstående
 - 79 32 Disposition av årets resultat
-
- 80 Styrelsens och verkställande direktörens undertecknande
 - 81 Revisionsberättelse
 - 84 Styrelse
 - 86 Ledning
 - 87 Ordlista

Vi vill med den nya logotypen signalera enkelhet, spetsighet och samtidigt bjuda på ett leende.

VD har ordet

2017 - ett bra år i spararnas tjänst

Vårt resultat

Vi på PP Pension har ett viktigt uppdrag – att ge dagens och morgondagens pensionärer bästa möjliga pension. Det finns inga vinstintressen eller dolda syften med vår verksamhet. Våra företagskunder ska kunna känna sig trygga med att PP Pension ger en långsiktig förvaltning till en låg och transparent kostnad, vilket gynnar både företagare och anställda.

När vi ser tillbaka på 2017 är vi på PP Pension stolta men vi är också medvetna om att nya utmaningar väntar. Vår placeringsportfölj hade under 2017 en avkastning på 5,9 procent och återbäringsräntan var vid årets slut 8 procent. Vi förvaltar ett totalt kapital på 15,4 miljarder kronor. Solvensen är god, 135 procent, och den kollektiva konsolideringen var vid årets slut 126 procent för den förmånsbestämda försäkringen (ITP2) och 108 procent för den premiebestämda traditionella försäkringen.

Förvalsfonden inom fondförsäkring, PP Pension Aktieallokeringsfond, gav en avkastning på 12,2 procent. Våra övriga utvalda fonder på fondtorget presterade under 2017 över lag mycket bra. De totala fondförsäkringstillgångarna steg med närmare 20 procent under året och uppgick vid årets slut till 1,3 miljarder kronor.

Kapitalmarknaderna

2017 har varit ett år med stark tillväxt över i stort sett hela världen samtidigt som vi har haft mycket låga räntor. PP Pension har under 2017 placerat med utgångspunkt i att aktiemarknaderna skulle ha ett starkt inflöde, inte minst med tanke på de låga räntorna och brist på alternativ. Detta gav resultat och vår aktieportfölj steg med 11 procent. Samtidigt har vi sett till att skydda en större del av portföljen mot nedgång. Vi har också höjt vår beredskap för att kunna göra snabba omallokeringar i portföljen vid behov.

Organisationen

PP Pension arbetar intensivt för att utveckla verksamheten på den konkurrensutsatta tjänstepensionsmarknaden. Rådgivningsverksamheten har förstärkts och ska utveck-

las ytterligare under 2018. Totalt arbetar ett 30-tal personer på PP Pension. Vi har stärkt den digitala rådgivningen och avser att utveckla den ytterligare under 2018. En stor del av arbetet under året har också ägnats åt att implementera de nya regelverk som införts för försäkringsbolag.

Kundupplevelsen

Under 2017 har PP Pension fått en ny design och färgsättning. Vi vill med den nya logotypen signalera enkelhet, spetsighet och samtidigt bjuda på ett leende. Kunderna ska känna att de kan lita på oss och att vi förstår dem. Vår kommunikation till sparare och företagskunder är tydlig och öppen, inte minst när det gäller de avgifter vi behöver ta ut. Här finns inga dolda provisioner och vi har inget intresse av att låsa in kunderna med exempelvis höga flyttkostnader.

2018

Året är fyllt av många nya utmaningar. Det gäller inte minst att få det kapital vi fått förtroendet att förvalta att växa i en föränderlig värld. Vi ser en oro på världens börser och vi ökar vår beredskap för de tvära kast som kan komma.

2018 kommer att ställa stora krav på PP Pension när det gäller att implementera ny lagstiftning för tjänstepensionsinstitut och andra nya regelverk.

Dispensen för tjänstepensionskassorna, att använda den gamla sedan flera år upphävda lagen, löper till och med 30 juni 2019. Vår bedömning är att det inte är praktiskt möjligt att alla hinner ombildas fram till dess. Tillsammans med övriga tjänstepensionskassor pågår ett intensivt arbete för ett senare datum och för en bättre samordning med övrig ny lagstiftning.

Kjell Norling
Kjell Norling

Förvaltnings- berättelse

Styrelsen och verkställande direktören för PP Pension Försäkringsförening (i det följande kallad PP Pension eller föreningen) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2017, föreningens 136:e verksamhetsår.

PP Pension erbjuder själv eller via dotterbolag tjänstepensionslösningar i form av kollektivavtalad ITP, ITPK, tjänstepensionsplaner samt sparande i kapitalförsäkring och pensionsförsäkring. Härtill erbjuds olika riskförsäkringar som komplement till pensionssparandet. Försäkringsrörelsens verksamhet redovisas nedan uppdelad på försäk-

ringsgrenarna förmånsbestämd traditionell försäkring, premiebestämd traditionell försäkring, fondförsäkring samt riskförsäkring.

Det helägda dotterbolaget PP Pension Fondförsäkring AB (nedan kallat bolaget) är försäkringsgivare för fondförsäkring och avger egen årsredovisning.

Viktiga händelser under 2017

#1

Förvaltad kapital över 15 miljarder
Under 2017 passerade för första gången det förvaltade kapitalet inom PP Pension 15 miljarder kronor. Vid årsskiftet uppgår kapitalet totalt till 15,4 miljarder.

#2

Höjd återbäringsränta i traditionell försäkring
Den 1 juli höjdes återbäringsräntan till 8 procent i traditionell försäkring

#3

Beslut om pensionstillägg
I december 2017 fattade PP Pensions styrelse beslut om att inflationsskyddade pensionerna inom den förmånsbestämda pensionen ITP 2. Såväl pensioner under utbetalning som intjänade fribrevsförmåner för den som ännu inte är pensionär räknas upp så att samtliga följer inflationstakten till och med september 2017. För ITPK räknas både pensioner under utbetalning och fribrevsförmåner för den som ännu inte är pensionär upp till en nivå som motsvarar en återbäringsränta om 5,62 procent för 2018. Uppräkningarna sker i form av pensionstillägg.

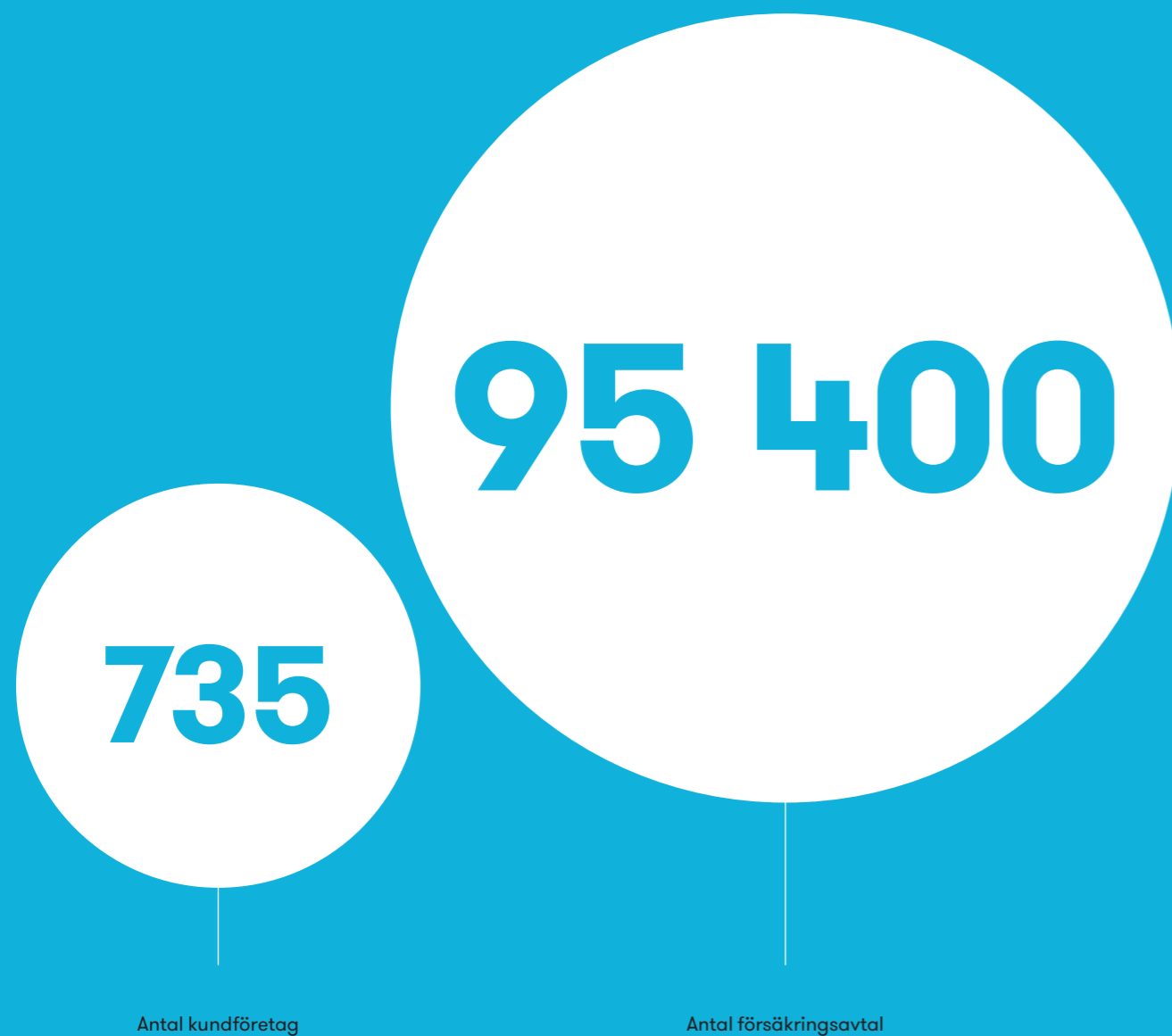
#4

Ny logotype och grafisk profil
Vi har under året arbetat med vårt formspråk och detta arbete har lett fram till en ny design och färgsättning.

#5

Digital rådgivning
Vi har under 2017 infört ett digitalt rådgivningssystem, allt för att effektivisera och underlätta vårt arbete och kundens förståelse

PP Pension i siffror & diagram

Premier, förvaltad kapital och kostnader	2017 Januari - december	2016 Januari - december
Försäkringsrörelsens premieinkomst	357 MSEK	388 MSEK
Inbetalda premier fondförsäkring	110 MSEK	116 MSEK
Totalt förvaltad kapital ¹	15 362 MSEK	14 507 MSEK
Driftskostnad	0,22 %	0,23 %

Kapitalförvaltning och kollektiv konsolideringsnivå	2017 Januari - december	2016 Januari - december
Förmåns- och premiebestämd traditionell försäkring		
→ Totalavkastning	5,9 %	7,0 %
→ Genomsnittlig totalavkastning, senaste fem åren	7,5 %	7,5 %
→ Genomsnittlig återbäringsränta ²	7,5 %	6,2 %
→ Genomsnittlig återbäringsränta ² , senaste fem åren	6,7 %	5,7 %
Kollektiv konsolideringsnivå		
→ Förmånsbestämd traditionell försäkring	126,4 %	124,7 %
→ Premiebestämd traditionell försäkring	108,6 %	109,5 %

¹ Avser PP Pension Försäkringsförening och PP Pension Fondförsäkring AB.
² Anges efter kapitalförvaltningskostnader men före avgifter och skatt.

Hållbarhetsrapport

PP Pension Försäkringsförening är en understödsförening vars uppdrag är att trygga arbetsliv och pension för alla i mediabranschen.

Och det har det varit sedan 1882.

Verksamheten bedrivs i form av en understödsförening. En understödsförening är en ekonomisk förening som bedriver försäkringsverksamhet där medlemmarna äger verksamheten tillsammans. En bärande tanke i ömsesidigt bedrivna försäkringsverksamhet är kontributionsprincipen som innebär att varje försäkring ska bära den avkastning, risk och kostnad som försäkringen bedöms bidra respektive belasta verksamheten med – hållbarhet i sammanfattning.

Vårt uppdrag är att trygga medlemmarnas pensionskapital och övriga försäkringsåtaganden både på kort och lång sikt. PP Pension arbetar därför med hållbarhet som en integrerad del av den dagliga verksamheten. Hållbarhetsarbetet utgår från föreningens uppdrag från medlemmarna, föreningens stadgar samt styrelsens beslut och policydokument.

Att förvalta pensioner är ett mycket långsiktigt åtagande. Vår relation med en kund kan sträcka sig över mer än 60 år, från första premieinbetalningen till sista pensionsutbetalningen. Att kunden under denna tid känner förtroende för att vårt arbete är hållbart är centralt för oss. PP Pension Försäkringsförening äger till 100% PP Pension Fondförsäkring AB samt ett antal fastighetsförvaltande bolag, se vidare beskrivning på sidan 38. Hållbarhetsrapport omfattar koncernens samtliga bolag.

PP Pension har ett samlat förvaltad kapital som vuxit starkt under de senaste åren. Vid utgången av 2017 förvaltade vi drygt 14 miljarder

kronor. Inklusivt fondförsäkringstillgångar uppgick våra kunders totala kapital till 15,4 miljarder kronor.

PP Pension förvaltar kollektivavtalade och individuella tjänstepensionsförsäkringar, privata pensionsförsäkringar samt kapitalförsäkringar för journalister och tjänstemän i medie- och informationsbranschen. Genom de två försäkringsgivarna erbjuder PP Pension sparförsäkring inom såväl traditionell förvaltning som fondförvaltning. Därutöver erbjuds tilläggförsäkring i form av riskförsäkring som sjukpension, premiebefrielse och familjeskydd. Grunden är en långsiktigt hållbar pensionsförsäkringsverksamhet med ett balanserat risktagande som bedrivs i enlighet med gällande regelverk.

Intressenter

PP Pension Försäkringsförening är mediebranschens egen försäkringsförening. Huvudmän är arbetsmarknadens parter inom medieområdet (Medieföretagen, Journalistförbundet och Unionen). Vi har 735 kundföretag och drygt 36 000 individer som kunder. Vårt kundcenter och våra rådgivare har en löpande dialog med våra kunder. Vi gör med jämna mellanrum kundnöjdhets- och kundkännedomundersökningar för att förstå vad våra kunder tycker om oss och hur vi uppfattas av dem som ännu inte är våra kunder. Genom vår styrelse har vi en löpande dialog med våra uppdragsgivare för att på så sätt förstå hur vi behöver anpassa vår verksamhet efter uppdragsgivarnas krav.

PP Pension äger fastigheter och genom våra fastighetsförvaltare har vi en löpande dialog med våra hyresgäster, både i bostäder och kommersiella fastigheter. Även här genomförs kundnöjdhetsundersökningar, se mer under avsnittet om fastighetsinvesteringar.

Våra medarbetare är en annan viktig intressentgrupp som bidrar till att utveckla verksamheten. Under 2017 genomförde vi en arbetsplatsundersökning för att förstå vilka områden vi behöver fokusera på för att våra medarbetare ska få en så bra arbetsmiljö som möjligt. Andra viktiga intressenter är våra leverantörer och samarbetspartners. Vi är en relativt liten organisation och köper därmed en del tjänster från externa parter.

Övriga viktiga intressenter är myndigheter och konkurrenter.

Väsentliga aspekter och risker

De viktigaste hållbarhetsapsekterna för PP Pension är god regelefterlevnad, hög kundintegritet och ansvarsfulla investeringar. Gemensamt för alla dessa aspekter är att de mest väsentliga riskerna är risken för skada på PP Pensions varumärke och/eller ekonomisk skada för PP Pension och därmed också för våra kunder. Inom investeringsverksamheten finns också risken för negativ påverkan på miljön. Vad gäller kundintegriteten i samband med alla personuppgifter som hanteras så finns en risk för identitetskränkning av den enskilda individen.

Hållbarhetsarbetet, en integrerad del i organisationen

Hållbarhet i den löpande verksamheten

Målet med PP Pensions verksamhet är att ge medlemmarna en långsiktigt hållbar pension.

PP Pensions egen organisation är relativt liten, vilket innebär en begränsad direkt påverkan för helheten i ett hållbarhetsperspektiv. Störst påverkan har det sätt på vilket vi kommunicerar med våra medlemmar.

Information till kunder

Vi skickar varje år ut ett årsbesked med information om förändringen som skett på försäkringen under året. Utöver detta kommunicerar vi med våra kunder i olika frågor löpande under året. Kommunikationen har hittills främst skett via brevutskick. Från och med 2018 har vi som mål att årsbeskeden endast ska finnas tillgängliga på vår webbsida genom inloggning med bank-id. På så sätt kommer miljöpåverkan av distribution av pappersutskick att minska rejält.

Vi har satt som mål att minska pappersmängden med 20 procent per år. Under 2017 minskade den totala pappersåtgången med 25 procent jämfört med 2016. Till största del avser pappersförbrukningen information till våra kunder.

Hög kundintegritet

PP Pension hanterar en stor mängd personuppgifter, många av dem känsliga. Det är centralt att följa gällande lagstiftning. PP Pension har ett personuppgiftsombud som säkerställer att vi följer personuppgiftslagen och som också är kontaktperson gentemot Datainspektionen. Personuppgiftsombudet utses av VD och rapporterar till vice VD. I maj 2018 träder EU:s nya dataskyddsförordning i kraft och ett intensivt arbete har pågått för att möta de nya kraven.

Långsiktig arbetsgivare

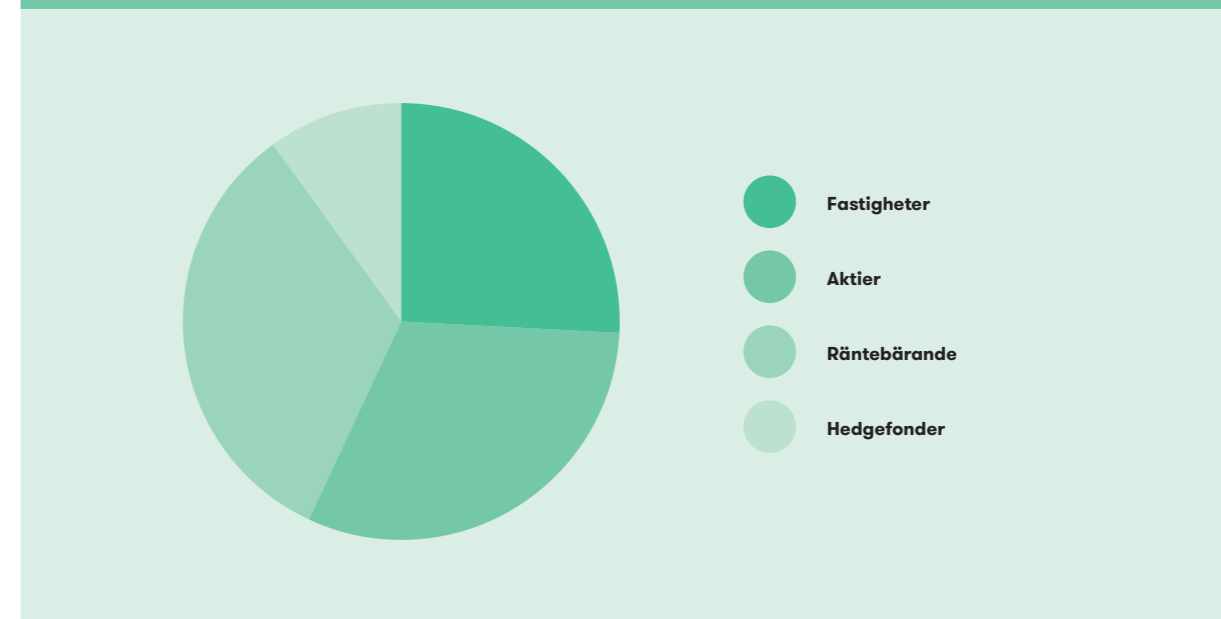
En engagerad och kunnig personal är avgörande för att PP Pension ska

lyckas med sitt uppdrag. Vi lägger stor vikt vid att hitta rätt kompetens vid rekrytering. För att kunna behålla duktiga medarbetare och attrahera nya ska PP Pension vara en attraktiv arbetsplats. Vi ska ha en bra arbetsmiljö, ett gott samarbete samt marknadsmässiga löner. Vi erbjuder bra möjligheter att få och behålla en god hälsa.

Jämställdhet och likabehandling är ett självklart och grundläggande förhållande. Vi har en jämn könsfördelning inom organisationen. Vi ska vara en arbetsplats helt utan diskriminering där alla anställda ska ha lika rättigheter och utvecklingsmöjligheter.

Personalstatistik			
	2017	2016	2015
Antal anställda per 31 december	31	29	22
Andel kvinnliga medarbetare	65%	59%	68%
Andel kvinnliga chefer	57%	50%	38%
Sjukfrånvaro	5,2%	8,9%	7,3%

Tillgångsfördelning 31 december 2017

Tjänsteresor

PP Pension har som litet tjänsteföretag med få anställda inga direkta utsläpp av betydande storlek. Principen för personalens tjänsteresor är att i första hand välja tåg för resor inom landet. Inom fastighetsförvaltningen blir servicebilarna alltmer miljövänliga, se nedan avsnittet om hållbarhet inom fastighetsförvaltningen.

Utvärdering av leverantörer

I PP Pensions policy för uppdragsavtal ställer vi krav på att leverantörer ska bedriva en seriös verksamhet med hög kvalitet och följa gällande lagstiftning och praxis inom sin bransch, vilket även innefattar miljöaspekter. Vi gör regelbundet en uppföljning av de mest väsentliga avtalen, vilket även innefattar dessa krav. Målet är att uppnå god affäretik och hög kostnadseffektivitet. Vid val av leverantörer tar vi hänsyn till bland annat leverantörens håll-

barhetsarbete och åtgärder för att motverka mutbrott.

Regelverk och styrning – grunden för verksamhetens hållbarhetsarbete

Ett pensionsbolag verkar i en noggrant reglerad miljö med regelverk som uppdateras kontinuerligt. PP Pension står under Finansinspektionens tillsyn. Vi lägger högsta vikt vid att följa lagar och regler, föreskrifter, interna regler och god sed på marknaden – allt för att våra kunder ska känna sig trygga. Förändringar i regelverken har varit omfattande under de senaste åren och ett stort arbete har lagts ned för att anpassa PP Pensions verksamhet till de nya kraven. Även de närmast kommande åren kommer att präglas av stora regelverksförändringar.

Samtliga medarbetare har ett ansvar för att bidra till en god intern kontroll genom att följa såväl externa som interna regler.

Några av de viktigaste regelver-

ken inom försäkringsverksamheten är den nya dataskyddsförordningen (se ovan) samt reglerna för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Hållbarhet inom investeringsverksamheten

På PP Pension vill vi inom ramen för vår investeringsverksamhet skapa avkastning med ansvar vilket för oss innebär att vi vill skapa långsiktig, stabil och hållbar avkastning till en så låg risk som möjligt, samtidigt som vi tar hänsyn till de framtida pensionsåtaganden som vi har gentemot våra medlemmar och kunder. PP Pension Försäkringsförenings förvaldade kapital uppgår till drygt 14 miljarder kronor. Förvaltningen är inriktad på investeringar i aktietillgångar, räntetillgångar, alternativa investeringstillgångar samt fastigheter.

Medan fastigheterna ägs direkt, ägs de övriga tillgångarna via fonder och deras fondbolag. Vi tycker att fondinvesteringar är ett effektivare sätt att förvalta vår kapitalbas på jämfört med att äga ett antal enskilda företag direkt via aktieinvesteringar. Vi åstadkommer på så sätt en jämnare avkastning till en mer balanserad risk samtidigt som vi får en bredare geografisk och förvaltningsmässig spridning och dessutom får vi på detta sätt tillgång till en bred samling av hållbarhetspecialister via fondbolagens spetskompetenser inom området.

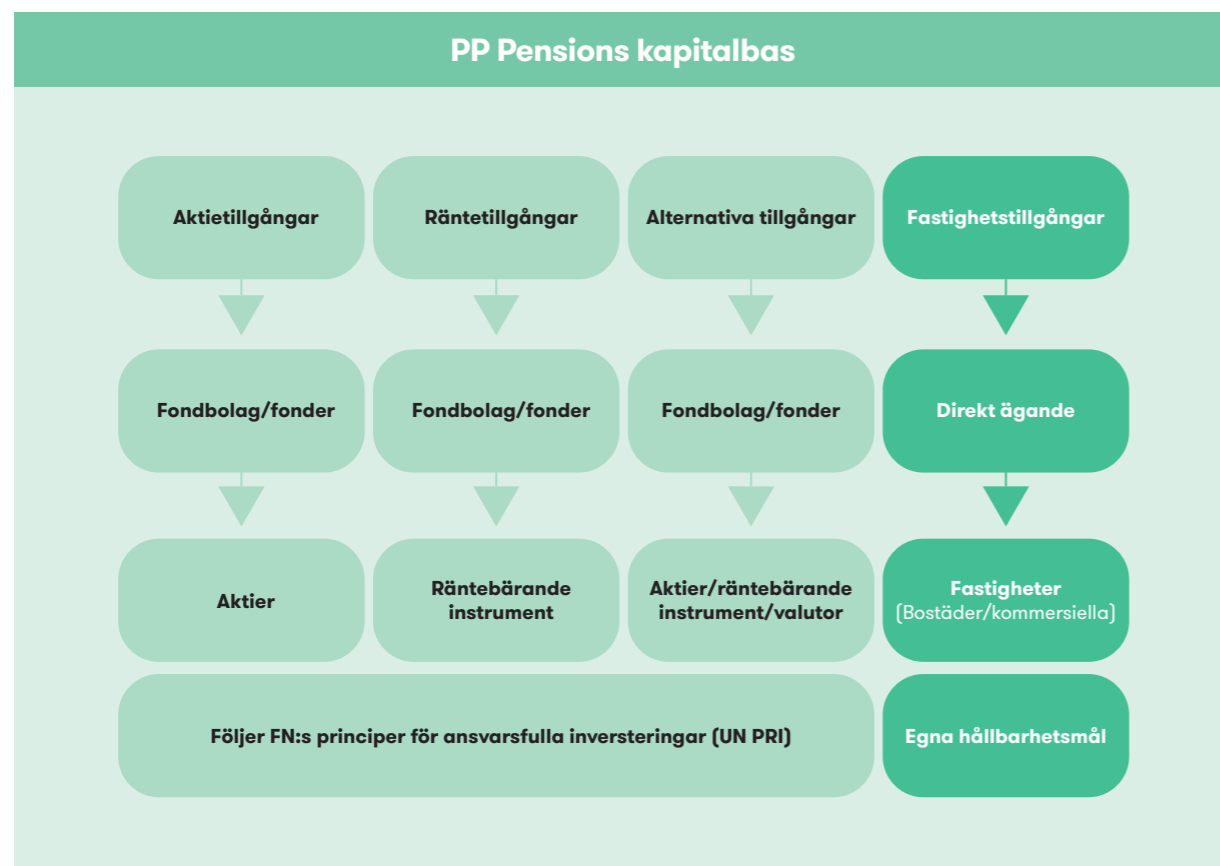
Mot bakgrund av att vi väljer att investera en stor andel av vår kapitalbas på världens globala marknader via fonder, väljer vi att i vårt hållbarhetsarbete utgå ifrån FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN PRI, United Nations Principles for responsible investments).

Globala innehav kräver globala direktiv samtidigt som vi tycker att dessa principer är en relevant värdegrund att utgå ifrån då de är framarbetade och understödda av det internationella och demokratiska världssamfundet.

”Vi tror att direktiv som innebär att verka för en positiv utveckling är mer effektivt än att sätta upp regler i en värld med snabba förändringar”

När det gäller våra fastighetsinvesteringar har dessa egna hållbarhetsmål som vi redogör för i mer detalj under avsnittet Hållbarhet inom fastighetsförvaltningen.

Nedanstående bild visar hur PP Pension Försäkringsförenings övergripande investerings- och hållbarhetsmodell ser ut.

Hållbarhetsarbetet inom tillgångs- slagen aktier, räntor och alternativa tillgångar

För oss på PP Pension handlar hållbarhet om att ge framtida generationer lika goda eller bättre livsförutsättningar än vad vi själva har idag. Av det skälet vill vi verka för att inte ställa olika generationer mot varandra.

Att ta hänsyn till miljömässiga, sociala och affärsetiska aspekter när vi investerar är därför en självklarhet. Som långsiktiga investerare har vi dessutom goda möjligheter att påverka företag att ställa om sina verksamheter till att bli mer hållbara. Förutom att välja fonder som vi tror har de absolut bästa förutsättningarna att leverera starka förvaltningsresultat i framtiden, investerar vi därför huvudsakligen i fonder vars fondbolag har undertecknat UN PRI. Vi är övertygade om att företag som tar ansvar för miljö och mänskliga rättigheter är mer lönsamma på sikt, och därmed kommer att ge våra kunder bättre avkastning och pensioner i framtiden.

Vad innebär FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN PRI)? UN PRI lanserades 2006, utifrån FN:s dåvarande generalsekreterare Kofi Annans initiativ om att ena världens finansmarknader kring globalt ansvar kring investeringar. Grunden ligger i sex icke bindande principer som sammanfattar vad som förväntas av de undertecknande företagen. Enkelt uttryckt syftar UN PRI till att föra in hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen för institutionella investerare och pensionsförvaltare, samt att skapa en grund för långsiktigt ägaransvar. Fondbolag som skri-

vit under UN PRI åtar sig därför att införliva miljö, samhällsansvar och styrning, inte bara i sina placeringar, utan även i sitt ägarutövande.

”Fondbolagen förbinder sig till att verka för ansvarsfulla investeringar”.

Mätmetod för ägda fondinnehav

PP Pension Försäkringsförening investerar huvudsakligen i fonder vars fondbolag undertecknat och följer FN:s principer för ansvarsfulla investeringar UN PRI.

Vid nya fondinvesteringar tar vi aktivt hänsyn till om det aktuella fondbolaget följer UN PRI eller inte. Även om vår ambition är att samtliga våra fondinnehav skall följa UN PRI, är målet att minst 90 procent mätt i marknadsvärde, följer principerna. För de av våra fondinnehav (högst 10 %) som ännu inte tillämpar FN:s principer för ansvarsfulla investeringar för vi en dialog med berörda fondbolag för att försöka åstadkomma en förändring.

Under 2017 har vi utvecklat en egen metod för att dokumentera, redovisa och följa upp vår valda hållbarhetspolicy som baseras på UN PRI. Den går ut på att förutom att dokumentera hur stor andel av våra fondinnehav som faktiskt följer UN PRI, även följa upp i vilken grad som våra fonder efterlever de sex olika principerna.

Med andra ord nöjer vi oss inte med att minst 90 procent av våra fondinnehav följer UN PRI. Lika viktigt är att förstå i vilken grad fondbolagen efterlever FN:s olika principer för ansvarsfulla investeringar.

Härigenom kan vi på ett tydligt sätt mäta och följa utvecklingen för den samlade fondportföljen, liksom för de enskilda fonderna och fondbolagen. Samtidigt är det ett verktyg

för att kunna föra en konstruktiv dialog med fondbolagen om deras egen utveckling, inte minst relativt andra fondbolag.

I slutet av 2017 skickade vi en enkät till alla fondbolag som äger fonder som vi valt att investera i. Genom enkäten har vi dokumenterat graden av efterlevnad av var och en av FN:s sex principer för ansvarsfulla investeringar. För att få så nyanserade resultat som möjligt har vi valt en gradering mellan 1 – 10, där 10 indikerar högsta möjliga efterlevnad.

Övergripande sammanfattning av erhållna mätresultat för ägda fondinnehav

I den enkätundersökning som vi genomförde i slutet av 2017 har samtliga fondbolag svarat.

Bolagen har lämnat svar utifrån hur de själva upplever att de efterlever de sex principerna. Formatet har med andra ord ställt höga krav på transparens och integritet, något som vi upplever att medverkande bolag i allra högsta grad har bidragit med.

Resultaten av enkäten visar att vi överträffar våra hållbarhetsmål med råge när det gäller andelen fonder och fondbolag som väljer att följa UN PRI. Hela 96 procent av vårt fondkapital uppfyller detta kriterium jämfört med målet om minst 90 procent.

”Hela 96 procent av vårt fondkapital följer UN PRI”.

När det gäller efterlevnaden av de sex olika FN-principerna kan vi konstatera att fondbolagen ligger på en hög och tillfredsställande nivå med ett genomsnittligt totalbetyg om 7,8 på vår 10-gradiga betygsskala.

”På vår 10-gradiga skala uppgick i slutet av 2017 våra fondinnehavs

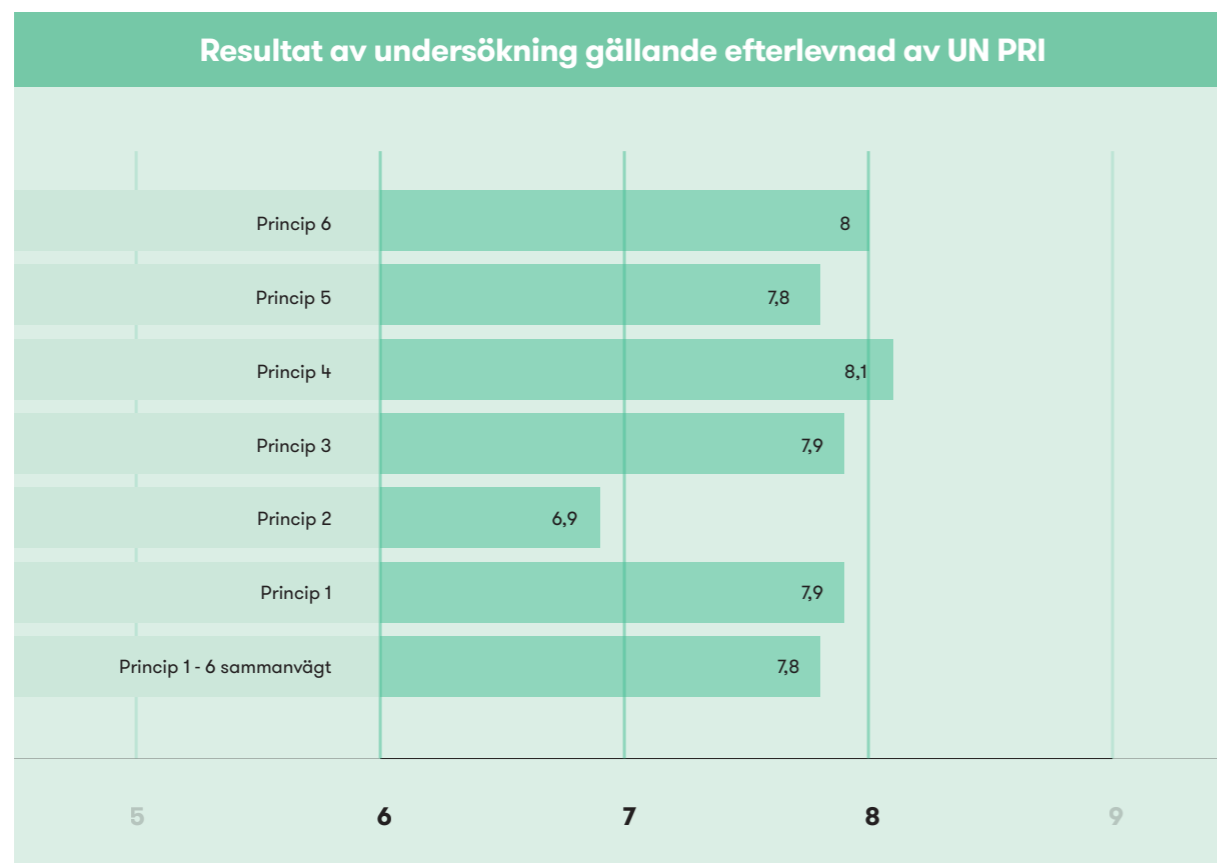
genomsnittliga UNPRI-betyg till 7,8".

Detta resultat är en sammanvägning av resultaten för FN:s sex principer för ansvarsfulla investeringar, där samtliga sex principer har givits lika stor vikt. De genomsnittliga betygen för de individuella principerna blev även de i samtliga fall mycket goda där samtliga principer fick ett genomsnittsbetyg inom spannet 6,9 – 8,1.

Vidare visar enkätundersökningen att den överväldigande majoriteten av alla betyg hamnar inom spannet 8-10 vilket illustreras i diagrammet nedan. Drygt 30 procent av alla svar utgörs av det högsta möjliga betyget, 10.

Målet med FN:s initiativ är att ena världens finansmarknader kring globalt ansvar i investeringar.

Kommentarer till erhållna mätresultat för FN:s individuella principer för ansvarsfulla investeringar

1 I vilken utsträckning har ni som fondbolag beaktat miljö-, samhälls- och ägarstyrningsaspekter i era investeringsanalyser och placeringsbeslut?

Genomsnittligt mätresultat: 7,9

Kommentar: Flera av fonderna och fondbolagen i vår investeringsportfölj införlivar numera olika hållbarhetsfaktorer i sina analyser och investeringsprocesser. I förlängningen och i praktiken innebär detta att dessa analyser påverkar de faktiska investeringsbesluten. Exempelvis använder fondbolagen dessa faktorer som ett riskhanteringsverktyg där företag som tar mindre ansvar för miljö, samhälle eller ägarstyrning

får en högre riskklass, bli till följd av högre affärs- och varumärkesrisker. Eventuella felsteg inom hållbarhetsområdet kan påverka företagets aktiekurs direkt negativt. Därmed blir helhetsbetyget för det specifika företaget sämre, vilket i vissa fall leder till att man aktivt väljer att inte investera i företaget.

Flera fondbolag har idag egna dedikerade hållbarhetsteam som arbetar i nära samarbete med fondbörförvaltningen medan andra väljer att använda analys från externa konsulter. Oavsett tillvägagångssätt visar det goda utfallet att branschen tar hållbarhet på allvar och att detta arbete numera kan ses som en "hygienfaktor" snarare än något man gör för "syns skull".

39 procent av alla fonder hade högsta betyg under denna princip.

2 I vilken utsträckning har ni som fondbolag varit aktiva ägare och införlivat miljö-, samhälls- och ägarstyrningsaspekter i era riktlinjer och i ert arbete?

Genomsnittligt mätresultat: 6,9

Kommentar: Fondbolagen väljer själva i vilken grad och på vilket sätt de vill utöva ett aktivt ägarskap. Det kan exempelvis handla om att delta och rösta på årsstämmor, något som typiskt görs av fondbolag som har stora ägarandelar eller är majoritetsägare i enskilda företag.

Ett annat sätt är att föra en direktdialog med olika företagsrepresentanter. För fondbolag som är minoritetsägare är detta det primära sättet att påverka företag att bli mer hållbara.

För fondbolag som huvudsakligen bedriver "aktiv förvaltning" dvs

systematiskt försöker att överträffa relevanta marknadsindex, är det aktiva ägarskapet ett ypperligt sätt att påverka företag i önskvärd riktning.

De flesta av våra fondinnehav förvaltas just aktivt men det finns även exempel på fonder i vår investeringsportfölj där målsättningen är att avkasta i linje med marknadsindex. För dessa så kallade passiva fonder finns per definition inget aktivt ägarskap.

Bland våra hedgefonder har vi några innehav där förvaltaren handlar på världens finansmarknader via så kallade terminskontrakt eller där handel sker i valutor och andra instrument som exkluderar direkt företagsägande.

I exemplen ovan där inget direkt eller aktivt företagsägande existerar visar resultaten att dessa fondinnehav väsentligt drar ned det genomsnittliga betyget både för principen om aktivt ägarskap, och därigenom även för totalen.

15 procent av alla våra fonder hade högsta betyg under denna princip.

3 I vilken utsträckning har ni som fondbolag verkat för en större öppenhet kring miljö- och samhällsfrågor samt ägarstyrning hos de företag som fonderna placerar i?

Genomsnittligt mätresultat: 7.9

Kommentar: Många fondbolag insamlar hållbarhetsinformation från företag som de investerar i genom direktkontakt, samarbetsprojekt och andra initiativ inom branschen som syftar till att höja kvaliteten och jämförbarheten kring hållbarhetsrapporteringen. Ett sådant exempel är "Sustainability Accounting Standards Board" (SASB) som är en oberoende organisation som arbetar med att utveckla och standardisera

information för hållbarhetsredovisning inom flera olika branscher. Ett annat exempel på initiativ är "the Carbon Disclosure Project" som syftar till att uppmuntra företag att själva mäta och rapportera sina koldioxidavtryck.

Dessutom är det vanligt att fondbolag samarbetar med externa konsulter för att insamla information och mäta på vilket sätt företag agerar utifrån hållbarhetsfrågor. Samma konsulter för på fondbolagens uppdrag aktiva dialoger med företagen kring eventuella överträdelser och vilka konsekvenser de kan få.

Även under denna tredje av FN:s principer blir det genomsnittliga mätresultatet mycket bra. Det visar på ett engagemang bland fondbolagen i deras strävan att genomlysna företagen som är föremål för deras investeringar. Detta är viktigt då företagen medvetandegörs om hur centralt det är att ligga i framkant med transparens och redovisning inom hållbarhet, inte minst för att attrahera framtida investerare.

39 procent av alla våra fonder hade högsta betyg under denna princip.

4 I vilken utsträckning har ni som fondbolag aktivt verkat för att dessa principer följs i finansbranschen?

Genomsnittligt mätresultat: 8.1

Kommentar: De flesta fondbolagen är medlemmar i olika föreningar och organisationer som verkar för öppenhet och kunskapslyft inom branschen. Ett sådant exempel i Sverige är Fondbolagens Förening som har initierat en branschstandard för hur fondbolagen skall rapportera sina hållbarhetsarbeten. I maj 2016

enades den svenska fondbranschen om en gemensam rapporteringsmetod för sina fonders koldioxidavtryck. Dessutom redovisar idag de flesta fondbolag om sitt hållbarhetsarbete på sina respektive hemsidor. I Sverige finns sedan några år tillbaka även ett branschforum som förkortas "SWESIF", som syftar till att öka transparensen i hur fondbolagens fonder arbetar med hållbarhet. Fondbolag som är anslutna till "SWESIF" har alla tagit fram en så kallad hållbarhetsprofil som kan liknas med ett fondfaktblad med enbart hållbarhetsinformation.

Det höga genomsnittliga betyget för denna fjärde av FN:s principer vittnar om att fondbolagens hållbarhetsarbete har fått rejält förtäpning inom branschen och att vi kan förvänta oss att denna trend kommer att fortsätta.

20 procent av alla våra fonder hade högsta betyg under denna princip.

5 I vilken utsträckning har ni som fondbolag samarbetat för att följa principerna så effektivt som möjligt?

Genomsnittligt mätresultat: 7.8

Kommentar: Fondbolagen kan i olika grad aktivt verka för att uppmuntra andra branschkollegor och investerare att i möjligaste mån efterleva UN PRI. Genom att delta och vara drivande i andra internationella och lokala initiativ kan samarbetet och engagemanget kring dessa frågor ökas ytterligare. Bl a förekommer olika hållbarhetsforum runtom i världen såsom "Sustainable Investment Forum" (SIF) som brukar arrangeras av "Climate Action" i samarbete med "UNEP Finance Initiative".

Andra exempel på initiativ är

"The Institutional Investor Group on Climate Change" (IIGCC) som är ett nätverk med 150 medlemmar som samarbetar för att hitta lösningar på världens klimatförändringar, "Sustainable Stock Exchanges' initiative" (SSE) som är ett FN-projekt med syfte att skapa en kunskapsplattform för börser, investerare, myndigheter och företag att anta hållbara principer inom företagande och investeringar samt "The Corporate Human Rights Benchmark" (CHRB) som arbetar aktivt med att identifiera överträdelser av mänskliga rättigheter inom företagsvärlden och att föra en direktdialog med berörda företag.

Det höga genomsnittliga betyget för denna femte av FN:s principer visar ett brett engagemang och en god uppslutning bland fondbolagen i deras strävan att påverka kapitalförvaltningsbranschen att effektivisera implementeringen och samarbetet kring principerna för ansvarsfulla investeringar.

20 procent av alla våra fonder hade högsta betyg under denna princip.

6 I vilken utsträckning har ni som fondbolag redovisat vad ni gör och hur långt ni har nått i ert arbete med att följa principerna?

Genomsnittligt mätresultat: 8.0

Kommentar: När ett fondbolag undertecknar "UN PRI" förbinder det sig till att senast under det andra året börja rapportera till just "UN PRI" om dess aktiviteter och framsteg kring implementeringen av de sex principerna. Därutöver rapporterar de flesta fondbolag kring sitt övergripande hållbarhetsarbete på sina respektive hemsidor och i sina årsredovisningar. Aldrig tidigare har transparensen inom kapitalförvalt-

ningsbranschen varit större kring dessa viktiga frågor. Interna resurser har utökats i takt med att hållbarhetsarbetet ökat i betydelse liksom kraven från såväl myndigheter och andra organisationer.

Som en konsekvens av att hållbarhetsarbetet idag har blivit mer av ett naturligt inslag inom kapitalförvaltningsvärlden, löper fondbolag som väljer att avstå från rapportering stora affärs- och varumärkesrisker.

Vidare finns det organisationer som arbetar med att utvärdera fondbolag utifrån deras transparens och ansträngningar inom hållbarhet vilket bidrar till att kapitalförvaltare kommer att behöva fortsätta att höja kvaliteten och engagemanget kring dessa frågor.

Mot bakgrund av ovanstående är vi inte överraskade att det genomsnittliga mätresultatet för denna sjätte av FN:s principer blir högt.

51 procent av alla våra fonder hade högsta betyg under denna princip.

Även under denna tredje av FN:s principer blir det genomsnittliga mätresultatet mycket bra.

PP Pensions fondtorg

PP Pension Fondförsäkring tillhandahåller kunderna ett fondtorg, där de kan välja fonder inom ramen för sin fondförsäkring.

De fonder som kunderna ges möjlighet att investera i är noga utvalda av PP Pension. PP Pension har valt att ha ett begränsat antal fondbolag så att vi har möjlighet att kontrollera dessa. Det skall inte finnas några fonder på fondtorget som PP Pension själva inte skulle vara beredda att investera i. I fondutbudet har alla fonder/fondbolag signerat UN PRI och majoriteten har dessutom en hållbarhetsprofil i enlighet med SWESIF. Inom utbudet finns därutöver en svensk och en global aktiefond med särskild etisk profil.

SWESIF Hållbarhetsprofilen (HP) är ett standardiserat informationsblad som beskriver fonders inriktning vad gäller integrering av ansvarsfulla investeringar. HP är ett komplement till fondfaktabladet.

Hållbarhetsprofilens syfte är att tillgodose fondsparares och allmänhetens behov av att på ett enkelt och överskådligt sätt få information om hur fonder tillämpar hållbarhetskriterier i sin förvaltning. Den möjliggör även jämförbarhet mellan fonder.

Hållbarhetsprofilen är en självdeklaration; informationen i HP fylls i av fondbolagen och har inte granskats eller godkänts av Swesif. Swesif står endast för format och riktlinjer för Hållbarhetsprofilen. HP är inte en certifiering, märkning eller kvalitetsstämpel. HP skall enbart ses som en informationsstandard som ger fondbolag möjlighet att på ett branschenshetligt sätt redovisa hur deras fonder beaktar hållbarhet. PP Pensions hållbarhetsarbete utgår

från föreningens stadgar och av styrelsen fastställd strategisk inriktning. Styrelsen har det övergripande ansvaret för hållbarhetsfrågor och VD har det operativa ansvaret.

Hållbarhet ska genomsyra hela PP Pensions verksamhet, såväl internt arbete som affärsrelationer. Hållbarhetsarbetet är integrerat i den dagliga verksamheten. Under 2017 har en hållbarhetspolicy fastställts.

Hållbarhet inom fastighetsförvaltningen

PP Pension äger 29 fastigheter i Stockholm, Solna, Malmö och Lund. Vid senaste upphandlingen av extern fastighetsförvaltare lades stor vikt vid god långsiktig avkastning och en ansvarstaggande och proaktiv förvaltning som vårdar varumäket. Ett av de effektmål som sattes upp var miljö och energiförbrukning. Exempel på detta är att vid inköp skall miljömärkta produkter prioriteras och förvaltningsobjektens negativa miljöpåverkan skall minimeras.

Sedan 1 januari 2017 är all fastighetsförvaltning utlagd till Einar Mattsson Fastighetsförvaltning AB. I Stockholm och Solna har Einar Mattsson ansvarat för förvaltningen sedan 2007. Minskad energiförbrukning En effektivare energianvändning bidrar till en miljövänligare fastighetsdrift. Användningen av ett digitalt system för väderprognosstyrning av värme (e-gain) har minskat energiförbrukningen med 13,4kWh/m² sedan installation 2011. Koldioxidutsläppet har tack vare e-gain minskat med 70 000 kg, vilket motsvarar cirka 500 flygresor t/r Stockholm-Göteborg. För att ytterligare minska fastigheternas klimatpåverkan drivs

belysning och fastighetssystem av grön el.

Miljövänliga servicebilar

Förvaltningens servicebilar blir alltmer miljövänliga. Under 2017 uppfylldes det uppsatta målet med 10 procent eldrivna fordon. För 2018 är målet 20 procent.

Godkända leverantörer

I fastighetsförvaltningen kontrolleras samtliga leverantörer hos Skatteverket. I leverantörs- och entreprenörsavtal ingår dessutom krav på att bygghandelsvaror och material ska leva upp till kraven i Basta, Byggvarubedömningen eller Sunda Hus.

Matavfallsinsamling

Utredning pågår om möjligheten att under 2018 installera system för matavfallsinsamling i fastigheterna.

Nöjda hyresgäster

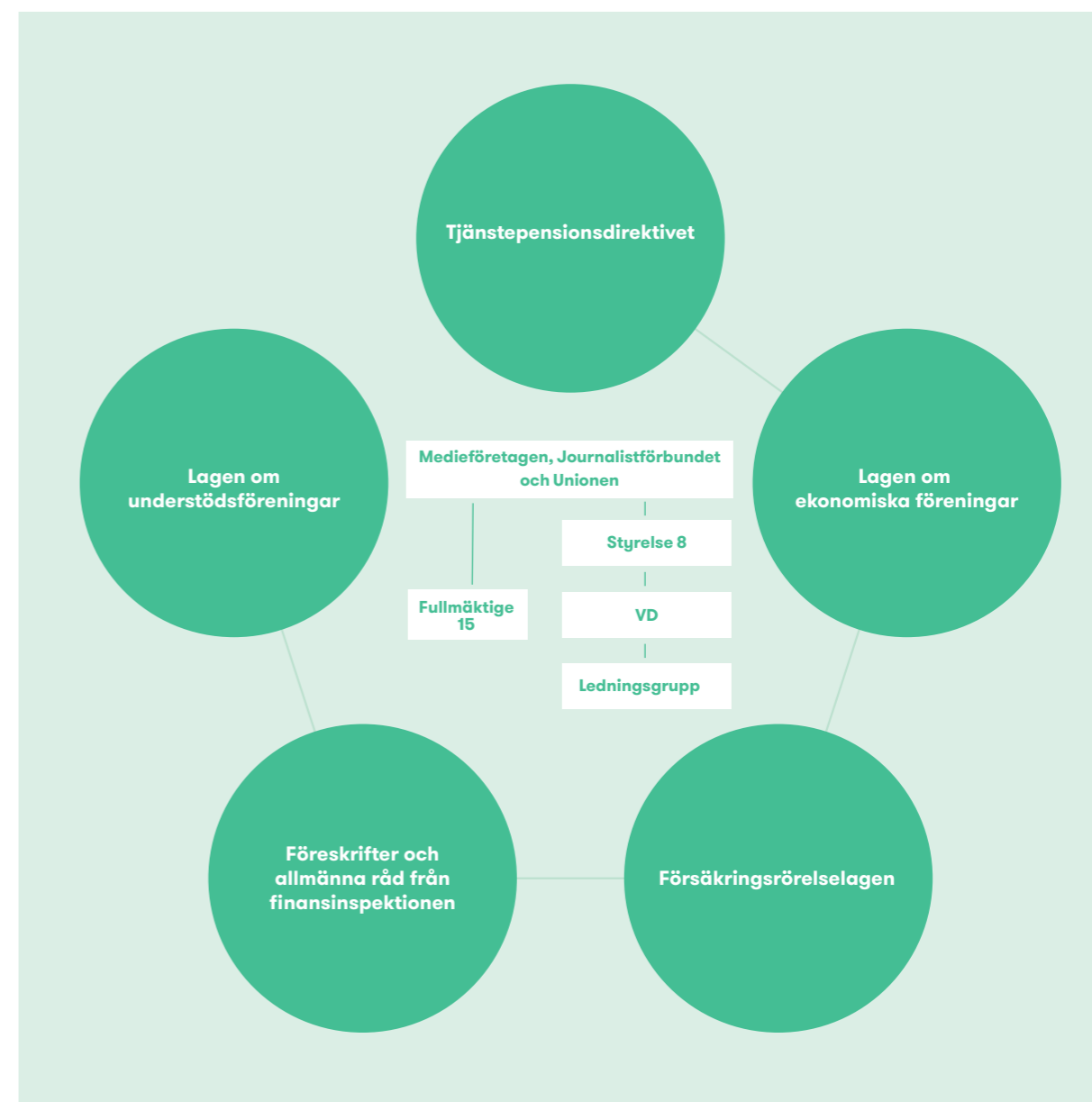
Hyresgästerna får årligen tycka till om sin bostad/lokal och förvaltningens service. I undersökningen 2017 var resultatet för Serviceindex 80,9 procent för bostadshyresgäster och 86,8 procent för lokalhyresgäster.

Styrning

PP Pensions högsta beslutande organ är fullmäktige. Fullmäktige består av 15 ledamöter och utses av arbetsmarknadens parter inom medieområdet (Medieföretagen, Svenska Journalistförbundet och Unionen).

Huvudmännen utser också PP Pensions styrelse. Medieföretagen

utser fyra ledamöter och Svenska Journalistförbundet och Unionen utser tillsammans fyra ledamöter. Styrelsen utser VD och anger ramarna för VD:s arbete. VD ansvarar i sin tur för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att lagar och regler följs.

Samtliga medarbetare har ett ansvar för att bidra till en god intern kontroll genom att följa såväl externa och interna regler. De interna reglerna beslutas av styrelse eller VD och revideras löpande, dock minst årligen. De interna reglerna finns lätt tillgängliga för alla medarbetare.

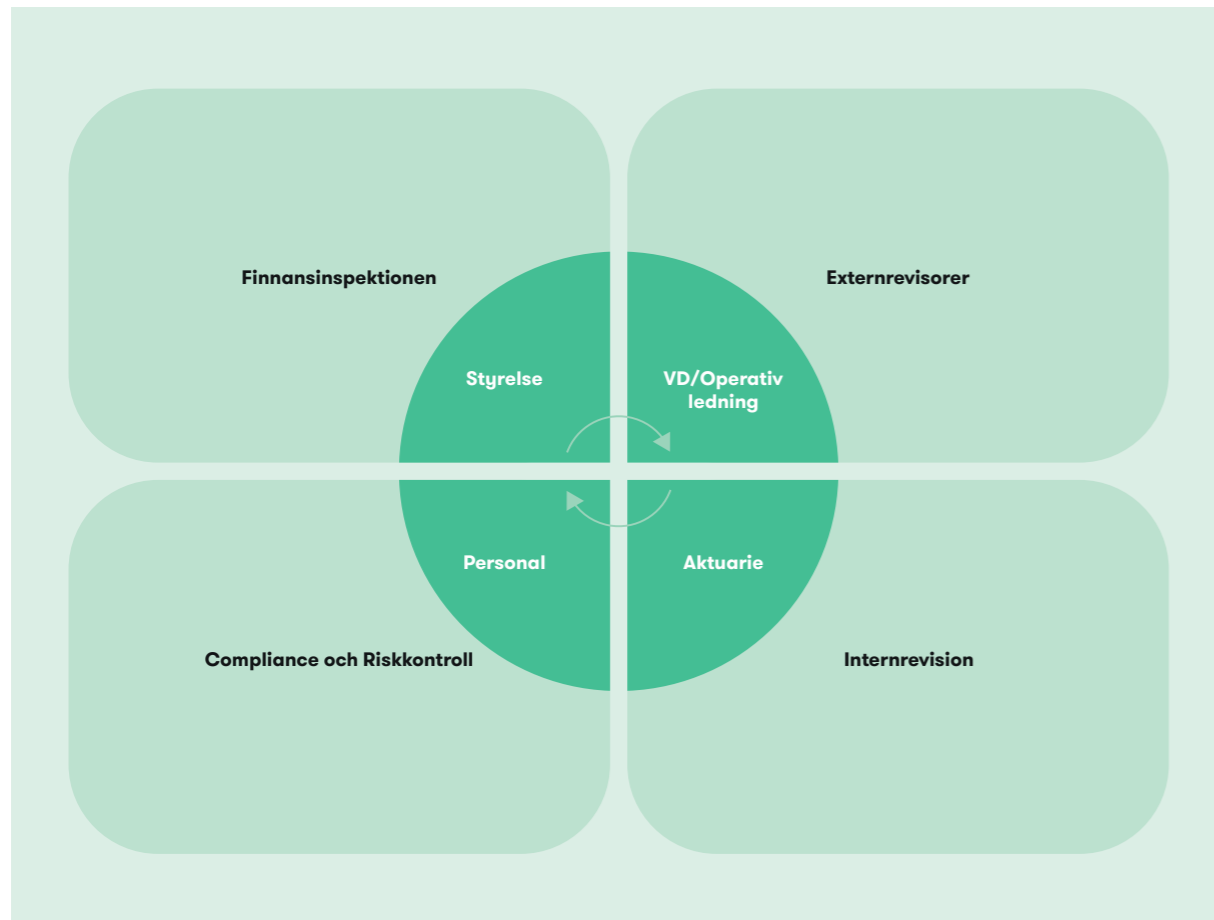
PP Pension har ett ansvar gentemot medlemmar, myndigheter och anställda samt övriga intressenter att följa gällande regelverk. Avsteg eller brott mot gällande regelverk skall incidentrapporteras.

PP Pensions verksamhet styrs ytterst av Tjänstepensionsdirektivet som beslutats på EU-nivå. Därutöver regleras verksamheten av bland annat Lagen om understödsföreningar och Lagen om ekonomiska föreningar samt en stor mängd föreskrifter och allmänna råd utfärdade av Finansinspektionen.

Föreningens verksamhet styrs också av stadgarna som beslutas av föreningens fullmäktige. I stadgarna anges de grundläggande villkoren

för verksamheten och de begränsningar som gäller. Försäkringsvillkoren utgår ifrån villkoren i gällande kollektivavtal och stadgar.

PP Pensions verksamhet granskas löpande av olika kontrollfunktioner som gör riskbedömningar och särskilda analyser som presenteras för styrelsen.

Om hållbarhetsrapporten

Hållbarhetsrapporten omfattar verksamhetsåret 2017 och ingår som en del i PP Pensions årsredovisning. Rapporten omfattar moderföreningen PP Pension Försäkringsförening samt föreningens dotterbolag.

Försäkringsrörelsen

Koncernens premievoly m uppgick under 2017 till 467 miljoner kronor, varav 356 miljoner kronor avsåg föreningen. Utbetalda grundpensioner uppgick totalt till 355 miljoner, varav 352 avsåg föreningen.

Koncernen

Koncernens premievoly m uppgick under 2017 till 467 miljoner kronor (504), varav 356 miljoner kronor (388) avsåg föreningen.

Utbetalda grundpensioner uppgick totalt till 355 miljoner kronor (340) under 2017, varav 352 miljoner kronor (336) avsåg föreningen. Dessutom har totalt 45 miljoner (44) betalats ut i form av pensionstillägg.

Förmånsbestämd traditionell försäkring

Premieinkomsten avseende ITP 2, ITPK samt sjuk- och premiefrielseförsäkring avseende både ITP 1 och ITP 2, uppgick under 2017 till 303 miljoner kronor (336). ITPK är en premiebestämd traditionell försäkring som är ett tillägg till ITP 2-pensionen. Redovisningsmässigt behandlas ITPK som en del av ITP 2.

Utbetalda försäkringsersättningar

uppgick till 355 miljoner kronor (335), varav 330 miljoner kronor (317) var utbetalda grundpensioner. Dessutom har 40 miljoner kronor (40) betalats ut som pensionstillägg. Tillägget består av värdesäkring (inflationsjustering) av tidigare års utgående pensioner och intjänade pensionsförmåner (så kallade fribrevsvärden).

Värdesäkring av utgående pensioner och intjänade pensionsförmåner baseras normalt på förändringen av konsumentprisindex (KPI) mellan åren (september till september).

Premiebestämd traditionell försäkring

Löpande premier inom premiebestämd traditionell försäkring uppgick under 2017 till 33 miljoner kronor (36), medan engångspremier inklusive inflyttat kapital uppgick till 21 miljoner kronor (16). Utbetalda

försäkringsersättningar uppgick till 22 miljoner kronor (21). Dessutom har 5 miljoner kronor (4) betalats ut i form av återbäring. (ITPK behandlas redovisningsmässigt som en del av ITP 2, se ovan.)

Fondförsäkring

Fondförsäkringar erbjuds via dotterbolaget PP Pension Fondförsäkring AB. Premieinbetalningarna var under året 110 miljoner kronor (116) och utgör 24 procent (23) av koncernens premievoly m. Fondförsäkringstillgångarna (inklusive oplacerade medel) steg med 19 procent 2017 till 1 299 miljoner kronor (1 096).

Riskförsäkringar

PP Pension hanterar ett stort antal riskförsäkringar. Föreningen är försäkringsgivare för ITP-planens sjuk- och premiefrielseförsäkring inom ITP 2. Familjeskydd för ITP 2

och tjänstegrupplivförsäkring, TGL, kan tecknas hos andra försäkringsgivare.

Föreningen är också försäkringsgivare för sjuk- och premiefrielseförsäkring samt familjeskydd inom individuell tjänstepension och privat försäkring. Inom ITP 1 är föreningen försäkringsgivare för ett mindre ickekollektivavtalat bestånd vad gäller sjukförsäkring, premiefrielse och familjeskydd.

Solvens och konsolidering

Ränteläget är fortsatt mycket lågt. Tack vare god avkastning har föreningens nyckeltal förbättrats jämfört med föregående årskifte. Vid utgången av 2017 uppgick kapitalbasen till 3 599 miljoner kronor (3 099) och den erforderliga solvensmarginalen till 437 miljoner kronor (426). Detta gav föreningen en solvenskvot på 8,2 (7,3).

För försäkringar beräknade med pensionstilläggsmetoden (förmåns-

bestämd traditionell försäkring) uppgick den kollektiva konsolideringsnivån i slutet av räkenskapsåret till 126,4 procent (124,8). Målet är att den kollektiva konsolideringsnivån för dessa försäkringar ska ligga mellan 125 och 170 procent.

För försäkringar beräknade med retrospektivreservmetoden (premiebestämd traditionell försäkring) uppgick den kollektiva konsolideringsnivån per den 31 december till 108,6 procent (109,3). Enligt PP Pensions konsoliderings- och återbäringspolicy ska konsolideringen för den premiebestämda traditionella försäkringen ligga i ett intervall om 100 till 110 procent med en målkonsolidering

på 105 procent. Återbäringsräntan uppgår per den 31 december 2017 till 8 procent. Genomsnittlig återbäringsränta har under året varit 7,5 procent.

Värdesäkringsfonden ingår i de fördelningsbara tillgångsvärdena vid beräkning av den kollektiva konsolideringsnivån för försäkringar beräknade med pensionstilläggsmetoden.

Kapitalmarknaden 2017

Trump, Kim Jong-un, Erdogan, Brexit skulle var för sig kunnat skaka till kapitalmarknaden ordentligt, men 2017 blev ett relativt stabilt år.

2017 blev ett politiskt turbulent år i världen men effekterna av osäkerheten uteblev i stort sett på kapitalmarknaderna på grund av den starka konjunkturen.

– Den stora överraskningen var hur lugnt de globala aktiemarknaderna svarade på allt som hände, säger Cecilia Thomasson Blomquist, chef för PP Pensions kapitalförvaltning. – Förklaringen ligger i den starka tillväxten på alla stora marknader i världen samtidigt som räntenivån var fortsatt låg.

Aktiemarknaden

Cecilia Thomasson Blomquist blickar tillbaka på ett starkt 2017. Stockholmsbörsen, mätt i brett aktieindex, steg med 9,5 procent och globalt var aktieuppgången, mätt i kronor, drygt 10 procent. Tillväxtmarknadernas index gick upp med 23 procent. – Tillväxten under 2017 var unik i och

med att den var stark i alla världsdelar, säger Cecilia Thomasson Blomquist.

Svenska företag gynnades av en stark global efterfrågan och det påverkade den svenska, exportberoende ekonomin positivt. Riksbankens minusränta gjorde också att företagets upplåningskostnader var rekordlåga.

2017 började bland annat med att Donald Trump tillträdde som USA:s president.

– Många förväntade sig att det skulle ge stor påverkan på marknaderna. Men hans politiska utspel har inte gett avtryck på kurserna. Marknadsuppgången på den amerikanska börsen var relativt jämnt fördelad under året och det var först i slutet av året, när skattereformen lanse- rades och godkändes som vi såg en tydlig reaktion som kunde knytas till ett politiskt beslut.

– Den gav raketbränsle till börsen i och med att den innebär stora engångsvinster för börsföretagen. Samtidigt försvagades den amerikanska dollarn under året, förklarar Cecilia Thomasson Blomquist. I Europa blev valutgångarna mycket mer stabila än vad många bedömare räknat med, menar Cecilia Thomasson Blomquist.

Räntemarknaden

Marknadsräntorna under 2017 rörde sig något uppåt på de längre löptiderna. Avkastningen för ett obligationsindex uppgick till under 0,5 procent (0,3).

– Det var mycket försiktiga rörelser uppåt på de långa marknadsräntorna i stort sett i linje med förväntningarna, säger Cecilia Thomasson Blomquist.

– Trots den starka konjunkturen fortsatte centralbankerna i många län-

der att sätta mycket låga styrräntor och att köpa obligationer eftersom inflationen än så länge varit låg. Det har gjort att obligationsmarknaden har valt att tro på fortsatt låga räntor några år till. Det som kan bromsa den goda tillväxten är om inflationen stiger och därmed räntorna och om detta sker i en snabbare takt än vad som förutsetts.

I fokus ligger givetvis den amerikanska riksbanken Federal Reserves, Feds, räntehöjningar. Det är i USA som de första signalerna på en ökad inflation väntas komma för att sedan sprida sig till Europa och övriga världen.

– Fed gjorde inga ränteförändringar från och med sänkningen 2008 (vilket var under kulmen av finanskrisen) och fram till 2015. Sedan kom en höjning 2015, en till 2016 och under 2017 höjdes styrräntan tre gånger. Styrräntan ligger därmed i intervallet 1,25-1,50 procent. I prognosen ligger tre förväntade höjningar under 2018.

– Om Fed höjer i sin förväntade takt innebär det en högre styrränta med 0,75 procentenheter vid utgången av 2018., vilket innebär totalt över 2 procent.

Den svenska riksbanken valde att ligga kvar med en reporänta på -0,5 procent under hela 2017. Marknadsräntorna på statsskuldväxlar och obligationer upp till fem år, handlades till negativ ränta vid utgången av 2017.

– I Sverige får en investerare under 1 procent i avkastning per år på en tioårig obligation. Det kan jämföras med vår inflation som pendlat mellan 1,5 och strax under 2 procent. Även om den branta räntekurvan ger innehavaren en högre avkastning vart efter tiden går så är nivån ändå väldigt låg sett över tiden, förklarar Cecilia Thomasson Blomquist.

Fastighetsmarknaden

– Vi såg tecken redan i maj 2017 på att bostadsutvecklarna började få

scenario i en marknad där det snabbt skapas nya värden.

– De stora etablerade fastighetsbolagen har under 2017 ändrat flera projekt från att vara tänkta som bostadsrätter till att istället bli nyproduktion av hyresrätter. Därför tror vi inte på en riktigt bred kris för fastighetsmarknaden.

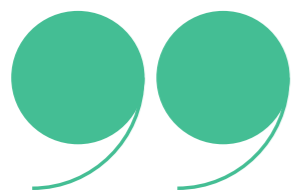
PP Pensions har haft en bra avkastning från fastigheter 2017.

– Under 2017 ökade PP Pensions fastighetsportfölj i värde då vi inte hade några vakanser och då priset på kommersiella lokaler steg.

Ett frågetecken är hur bostadsbyggandet kommer att utvecklas.

Cecilia Thomasson Blomquist menar att denna fråga är större än bara en bostadsfråga. Det är nyckeln till Sveriges ekonomi framöver.

Vi gör vad vi kan. Vi har ett hållbarhetstänk i hela vår fastighetsförvaltning.

inte nämnvärt av det som händer i bostadsbyggandet.

– Vi har en bra balans av hyreshus, de är obelånade, har inga vakanser och ligger centralt i tillväxtområdena Stockholm och Malmö. Detsamma gäller även våra kommersiella fastigheter, som i dag står för ungefär 40 procent av hela fastighetsportföljen. 2018

Hur aktiemarknaderna utvecklas 2018 kommer till stor del bero på hur räntorna utvecklar sig.

– Börsen kan klara högre räntor om det sker i en långsam och jämn takt, betonar Cecilia Thomasson Blomquist.

Hon tar den tioåriga obligationsräntan som en viktig indikator.

– I USA ligger den i dag på 2,7 procent (feb -18, red anm). Det finns en rädsla för att den går upp till över 3 procent för fort.

Samma resonemang kan överföras till den svenska räntemarknaden, menar Cecilia Thomasson Blomquist och ge de svenska siffrorna:

– I december 2017 hade vi en inflation på årsbasis på 1,9 procent. Samtidigt var reporäntan -0,5 procent.

Den svenska tioåriga obligationsräntan är 0,8 procent. Vi klarar en ränteuppgång men vi vill inte ha ett scenario likt 1994 då den tvååriga amerikanska obligationsräntan steg från 4 till 8 procent på ett år. Det drog med sig europeiska, däribland svenska, räntor kraftigt uppåt trots att Europa då var på väg in i ett sämre konjunkturläge, förklarar Cecilia Thomasson Blomquist.

Cecilia Thomasson Blomquist pekar på IMF:s prognoser som visar på en global tillväxt 2018 och 2019 på +3,9 procent per år. På tillväxtmarknaderna väntas den bli +4,9 respektive 5,0 procent.

– Världen växer och vinsterna stiger. Och för ett exportberoende land som Sverige är en global tillväxt bra, inte minst för svensk industri. Och mycket av vår industri är dessutom inriktad på tillväxtmarknaderna.

– Vi ser med andra ord ljuset på de grundläggande faktorerna för en bra utveckling i vår kapitalförvaltning. Men samtidigt måste vi vara beredda på att det kan komma en nedgång efter så många års uppgång. På PP Pensions kapitalförvalt-

ning fortsätter vi att ha beredskap för att kunna agera och förändra vår portfölj snabbt, samtidigt som vi också gör vad vi kan för att drar nytta av börsuppgången.

PP Pension avkastning 2017

Innehaven i PP Pensions tillgångsportfölj gav en god avkastning under 2017. Totalavkastningen för PP Pensions kapital uppgick till 5,9 procent. Strategin att inneha en robust och väldiversifierad portfölj ligger fast.

Innehaven i PP Pensions tillgångsportfölj gav en god avkastning under 2017. Totalavkastningen för PP Pensions kapital i de förmåns- och premiebestämda försäkringarna uppgick till 5,9 procent (7,0). Värde på de samlade placeringstillgångarna uppgick till närmare 14,1 miljarder kronor (13,4). Strategin att inneha en robust och väldiversifierad portfölj ligger fast.

Värdepappersportföljen

Riskbärande tillgångsslag uppvisade positiv avkastning. Avkastningen i aktieportföljen, inklusive skydd för portföljavkastning och valutasäkring, uppgick till 10,4 procent (5,7). Räntebärande placeringar inklusive ränteskydd avkastade -0,6 procent (4,9). Placeringarna i hedgefonder uppvisade en avkastning på 2,3 procent (-2,8).

Inga större omallokeringar mellan tillgångsslagen gjordes. Aktieandelen uppgick till 31,3 procent (32,0) vid årets slut. Inom aktier sker placeringarna i Sverige, Norden, globalt och i tillväxtmarknader. Räntebärande placeringar uppgick till 33,3 procent (30,3). Räntebärande placeringar sker i den svenska räntemarknaden i svenska stats- och bostadsobligationer, såväl nominella som reala. Investeringar sker även i företagsobligationer med mycket

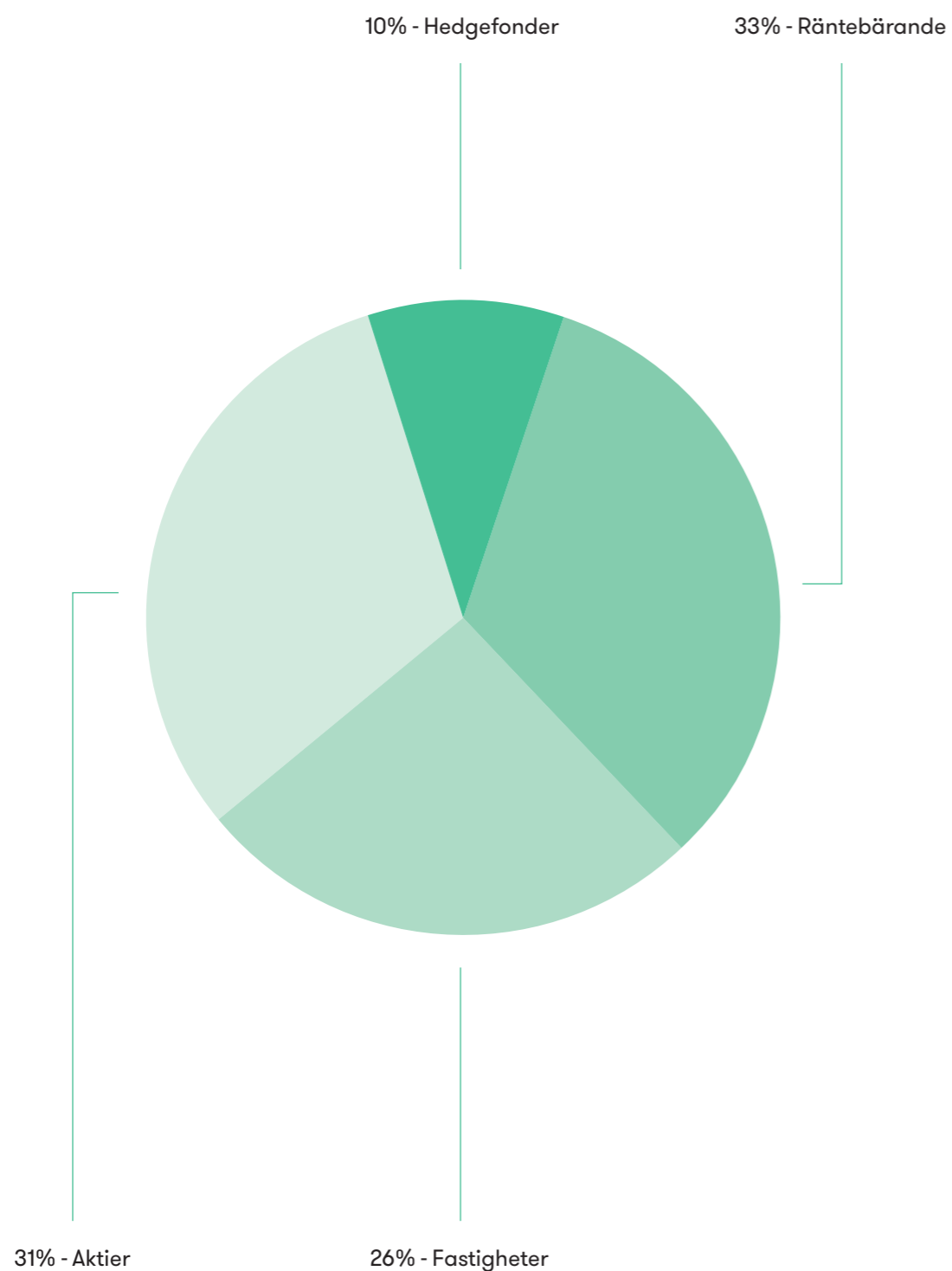
hög kreditvärdighet och med såväl fast som rörlig ränta. Hedgefundsinvesteringar uppgick till 9,5 procent (12,7) av portföljvärdet.

Fastighetsportföljen

Marknadsvärdet på PP Pensions fastighetsportfölj uppgick i slutet av 2017 till cirka 3,7 miljarder kronor (3,4) och utgjorde 25,9 procent (25,9) av de totala placeringstillgångarna. Portföljavkastningen var mycket god och uppgick till 10,4 procent (15,8). PP Pension äger 29 fastigheter. Fastighetsbeståndet fördelar sig till 79 procent i Stockholm/Solna och 21 procent i Malmö/ Lund sett till marknadsvärdet.

PP Pensions fastighetsstrategi att äga bostäder och kommersiella lokaler i demografiskt starka regioner som Stockholm/Solna samt Malmö/Lund har fortsatt bidra med en stabil intjäning för portföljen och den ligger fast inför framtiden.

Tillgångsfördelning per 2017-12-31

Tillgångsfördelning¹ och totalavkastningstabell per 2017-12-31, föreningen

	Marknadsvärde 2017-12-31		Marknadsvärde 2016-12-31		Avkastning perioden 2017, %	Avkastning genomsnitt 5 år, %
	MSEK	Andel, %	MSEK	Andel, %		
Aktier	4 395	31,3	4 289	32,0	10,4	11,3
Hedgefonder	1 340	9,5	1 702	12,7	2,3	3,6
Räntebärande	4 675	33,3	4 067	30,3	-0,6	3,7
Fastigheter	3 651	26,0	3 353	25,0	10,4	10,7
Totalt	14 061		13 411		5,9	7,5

¹Värdet av derivat avseende aktier och valutor hänförs till posten aktier, medan värdet på räntederivat ingår i de räntebärande tillgångarna. Totalavkastningstabellen är upprättad i enlighet med Försäkringsförbundets rekommendation. Redovisning och värdering av tillgångar i TAT skiljer sig från de redovisningsprinciper som tillämpas i de finansiella rapporterna för föreningen.

Nedan redovisas de viktigaste skillnaderna avseende 2016:
 • Marknadsvärdet för räntebärande placeringar i TAT (4 675 miljoner kronor) motsvaras av summan av balansräkningens värde för obligationer och andra räntebärande värdepapper, likvida medel, räntederivat, samt upplupna ränteintäkter, som redovisas som upplupen intäkt i föreningens balansräkning.

• Marknadsvärdet för fastigheter i TAT (3 651 miljoner kronor) motsvaras av summan av balansräkningens värde för fastigheter och marknadsvärde på indirekt ägda fastigheter.

Portföljavkastning och bidragsanalys 2017, föreningen

	Portföljavkastning, %	Bidrag till portföljavkastning, %	Bidrag till resultat, MSEK
Aktier	10,4	3,2	426
Hedgefonder	2,3	0,3	40
Räntebärande	-0,6	-0,2	-24
Fastigheter	10,4	2,6	347
Totalt	5,9	5,9	789

Totalavkastning rullande 5 år, %

PP Pensions fondtorg

PP Pension Fondförsäkring erbjuder investeringar i fonder via fondförsäkring. Målet är att bolagets fondtorg ska ge livförsäkringstagarna ett överskådligt, lättnavigerat och diversifierat fondutbud med möjlighet till en god riskspridning i det långsiktiga sparandet.

Syftet med fondtorgets övergripande kategoriindelning är att tydliggöra de olika risknivåerna i fondvalen. Målsättningen är att spararna ska vara medvetna om vilka risker de tar. Fondtorgets fonder är indelade i fyra grupper: strategifonder, aktiefonder, alternativa fonder och räntefonder.

I gruppen strategifonder gör förvaltarna en aktiv allokering mellan aktier och räntor eller mellan olika aktiemarknader.

I de marknads- och indexnära aktiefonderna styrs avkastningen främst av hur den aktuella marknaden i stort utvecklas, snarare än av de förvaltningsbeslut förvaltaren själv tar. Marknads- och indexnära fonder har ofta en

lägre förvaltningsavgift än mer aktivt förvaltade fonder.

I våra aktivt förvaltade aktiefonder försöker förvaltarna placera kapitalet på ett sådant sätt att avkastningen över tiden ska överträffa fondens jämförelseindex. I dessa fonder har aktiemarknadens allmänna utveckling fortfarande en stor påverkan på resultatet, men förvaltar-teamens beslut kommer också att slå igenom på avkastningen.

Bland våra alternativa fonder har vi samlat aktiefonder med en mer specialiserad inriktning samt hedgefonder.

I gruppen räntefonder ingår såväl kort- och realräntefonder som obligationsfonder. Bilden nedan visar fondtorgets utseende per den 31 december 2017.

Avkastningen för 27 av fondtorgets 30 fonder var positiv under 2017 (se diagrammet på följande sida).

Strategifonder

PP Pensions Aktieallokeringsfond
Kestrel Global Portfolio
Swedbank Robur Mix Indexfond Sverige

Aktiefonder

Aktivt förvaltade fonder
Acadian Emerging Market
BlackRock GF China
BlackRock Global Small Cap
Danske Invest India
DNB Scandinavia
Fidelity Asian Special Situations
Fidelity Latin America
Handelsbanken Amerikafond
JP Morgan Global Focus
JP Morgan Russia Fund
Lannebo Småbolag
SEB Hållbarhetsfond Sverige
Skagen Global
Swedbank Robur Ethica Global MEGA
Swedbank Robur Östeuropafond

Index- och marknadsnära fonder
Handelsbanken Europafond Index
Swedbank Robur Sverigefond MEGA
Vanguard Global Stock Index

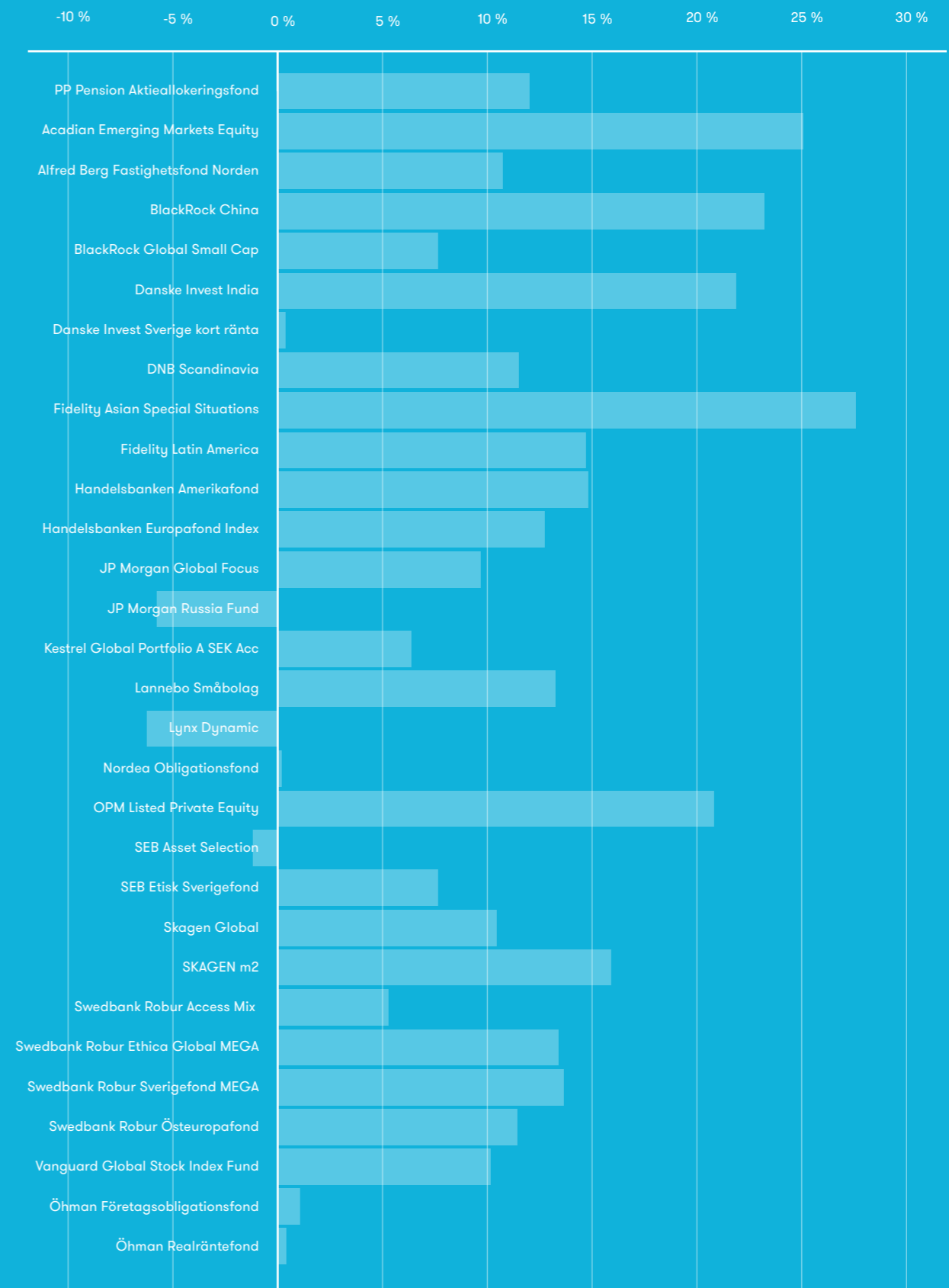
Alternativa fonder

Alfred Berg Fastighetsfond Norden
Brummer & Partners Lynx Dynamic
OPM Listed Private Equity
SEB Asset Selection
Skagen m2

Räntefonder

Danske Invest Sverige kort ränta
Öhman Företagsobligationsfond
Öhman Realräntefond
Nordea Obligationsfond

Avkastning för fonder på PP Pensions fondtorg 2017 i procent

Organisation och ersättningspolicy

Administration

De sammanlagda driftskostnaderna för föreningen under 2017 uppgick till 63 miljoner kronor (62). Försäkringsrörelsens driftskostnader uppgick till 31 miljoner kronor (30). För 2017 var driftskostnadsprocenten 0,22 procent (0,23). En närmare beskrivning av de sammanlagda driftskostnaderna görs i not 8.

Helägda bolag

Fondförsäkring meddelas av det helägda dotterbolaget PP Pension Fondförsäkring AB. Verksamheten startades den 1 juli 2005. PP Pension Fondförsäkring har ingen anställd personal. Bolagets dagliga verksamhet utförs av föreningen enligt ett särskilt förvaltningsavtal som ingåtts mellan föreningen och dotterbolaget. PP Pension Fondförsäkring erlägger ersättning till föreningen för dess arbete. Premieinbetalningarna till PP Pension Fondförsäkring uppgick under 2017 till 110 miljoner kronor (116) och årets resultat blev 5,0 miljoner kronor (3,1). Förvaltad kapital uppgår per den 31 december 2017 till 1 299 miljoner kronor (1 096).

Det helägda dotterbolaget PP Pension Fastigheter AB äger 100 procent av aktierna i de fastighetsägande bolagen Clemens Förvaltnings AB, Fastighetsaktiebolaget Sinodaett7, Fastighetsaktiebolaget Albygård, Fastighetsaktiebolaget Albygård 2 samt Fastighetsaktiebolaget Albygård 3. Vidare äger föreningen 99 procent av andelarna i det fastighetsägande bolaget Stockholm Skillinggränd KB. Resterande en procent av andelarna äger PP Pension Fastigheter AB.

Föreningen äger här till 100 procent av aktierna i Pressens Förvaltnings AB, där det tidigare bedrevs fastighetsförvaltning av de egna fastigheterna. Sedan 2007 är den

löpande tekniska och ekonomiska förvaltningen samt fastighetsskötseln utlagd på extern part varefter ingen verksamhet bedrivs i Pressens Förvaltnings AB. Vidare äger föreningen 100 procent av aktierna i Fastighets AB Stor Göten, som inte längre bedriver någon verksamhet.

Personal

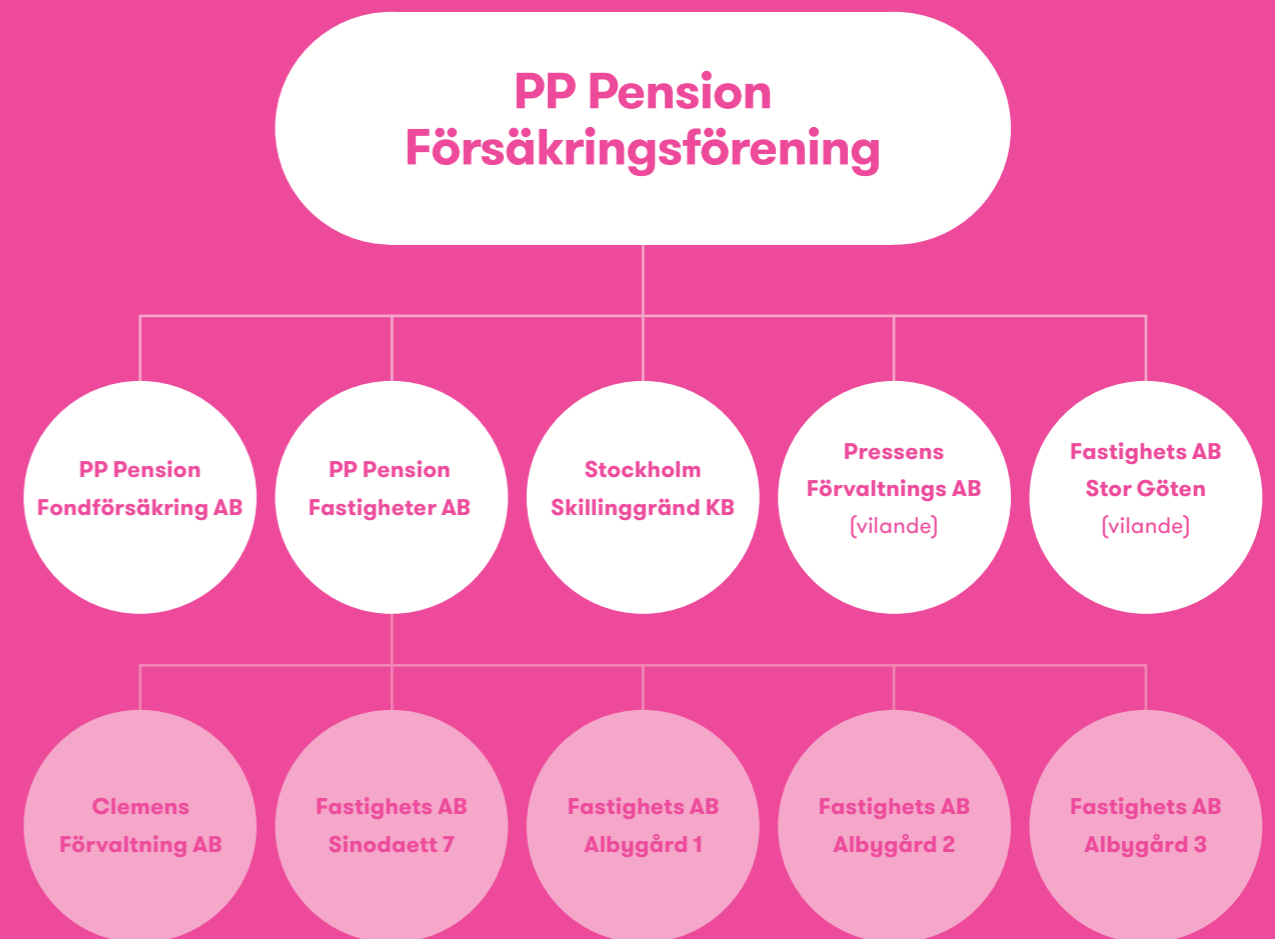
Under 2017 hade föreningen i medeltal 29 heltidsanställda (27). All personal i koncernen är anställda i föreningen. PP Pension följer gällande kollektivavtal mellan Medieföretagen och Unionen. Föreningen strävar efter att bedriva ett systematiskt jämställdhets- och arbetsmiljöarbete. Ersättningar utbetalda till styrelse, ledning och övrig personal under 2017 beskrivs i not 30.

Ersättningspolicy

Föreningens styrelse har fastställt en ersättningspolicy som omfattar samtliga anställda inom PP Pension. För att begränsa risken för intressekonflikt mellan en enskild medarbetares ekonomiska intressen och PP Pensions mål att erbjuda sina kunder bra pensionslösningar, förekommer inga rörliga ersättningar inom gruppen. Grundat på arten och omfattningen av PP Pensions verksamhet bedömer styrelsen att fasta ersättningar är den lämpligaste ersättningsformen för anställda inom gruppen.

Av ersättningspolicyn framgår att ersättningsbeslut till föreningens verkställande direktör ska beredas av föreningens styrelses ersättningsutskott. Ersättningsutskottet utgörs av föreningens presidium, som består av styrelsens ordförande och vice ordförande. Ersättning till övriga anställda i PP Pension beslutas av den verkställande direktören.

PP Pensions koncernstruktur

Osäkerhetsfaktorer och framtida utveckling

Information om osäkerhetsfaktorer

PP Pension strävar efter att på ett så kostnadseffektivt och konkurrenskraftigt sätt som möjligt förvalta och administrera de försäkrades pensionskapital, så att utfästa pensioner tryggas givet de fastställda premienivåerna. För att nå dessa mål måste föreningen långsiktigt uppnå ett visst bedömt avkastningskrav och även kunna bedriva sin verksamhet i linje med fastslagen strategi.

Avkastningskrav

Möjligheten att nå det uppsatta avkastningskravet påverkas av den allmänna utvecklingen på de finansiella marknaderna, både i Sverige och internationellt, samt av utvecklingen på den svenska fastighetsmarknaden, framförallt i Storstockholm och Malmö/ Lundregionen.

Under de senaste åren har de finansiella marknaderna visat stora svängningar med stundtals betydande skillnader i relativ utveckling mellan olika tillgångsslag. Räntorna är fortfarande på historiskt mycket låga nivåer. Om detta visar sig bli bestående, på grund av en svag framtida ekonomisk utveckling och/eller effekter av kommande solvensreglerverk, kan det komma att få en

negativ inverkan på såväl uppnådd avkastning på PP Pensions placeringstillgångar som den kollektiva konsolideringsnivån inom de olika försäkringsgrenarna.

Givet Finansinspektionens föreskrift avseende värdering av pensionsåtaganden har förändringar i den svenska räntenivån en stor påverkan på värdet av föreningens försäkringstekniska avsättningar och därmed på utvecklingen för föreningens kapitalbas, kollektiva konsolideringsnivå och solvenskvot.

En fallande ränta ökar det diskonterade nuvärdet av PP Pensions pensionsåtagande, vilket i sin tur kan försämra den kollektiva konsolideringsnivån och solvenskvoten. Detta kan begränsa föreningens möjligheter att investera i olika avkastningsgenererande tillgångar, såsom aktier, hedgefonder och fastigheter, vilket kan sänka den förväntade avkastningen på PP Pensions placeringstillgångar. Även förändringar i gällande lagstiftning, skatteregler och övrigt regelverk som styr PP Pensions verksamhet kan komma att påverka föreningens möjligheter att nå sitt avkastningskrav.

Det planerade nya regelverket avseende tjänstepensionsföretag kan komma att begränsa sådana

instituts möjligheter att investera i olika riskbärande och avkastningsgenererande tillgångar.

Förslag på ny tjänstepensionsreglering i Sverige skickades ut på remiss under hösten 2017 och planen är att en proposition ska kunna läggas fram för riksdagen i mitten av 2018 samt att den nya lagen ska träda i kraft den 1 januari 2019. Den slutliga utformningen får givetvis stor betydelse för föreningens placeringar och risktagande. I dag lyder föreningen under den upphävda lagen om understödsföreningar. Nuvarande utformning av övergångsregler gör det möjligt att tillämpa lagen till den 30 juni 2019 så att understödsföreningar ska kunna tillämpa de nya tjänstepensionsreglerna direkt utan att först behöva ombildas till försäkringsförening enligt Försäkringsrörelselagen.

Förväntad framtida utveckling

PP Pension fortsätter sin utveckling mot att vara en bra rådgivare till befintliga och nya företag samt dess anställda inom medie- och reklambranschen. Vi prioriterar att hitta nya företag inom dessa branscher som söker icke kollektivavtalade tjänstepensionslösningar. För dessa

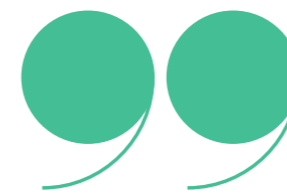
företag och individer skall vi vara det självklara valet. PP Pensions långsiktiga mål är att år 2023 ha fördubblat premievolymer inom premiebestämd försäkring.

Vi utvecklar ett modernt digitalt stöd för dem som använder oss för sitt pensionssparande och vi vill att som anställd skall man känna igen

sig från det nya medialandskapet.

Bedömningen är att dessa satsningar, i kombination med andra åtgärder, även fortsatt kommer att skapa förutsättningar för en fortsatt god utveckling av PP Pensions verksamhet, vilket kommer medlemmarna till godo genom konkurrenskraftiga pensionslösningar. PP Pension

är oberoende i sin rådgivning och har endast ett fokus - att skapa så bra pensioner och rådgivning för sina medlemmar som möjligt. Utan vinstintresse.

Jag har alltid tänkt att min skivsamling är min pensionsförsäkring. Har många rariteter från 60- 70 talet.

Upplysningar om risker

PP Pensions resultat påverkas av försäkringsrisker, finansiella risker och operativa risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten.

Syfte och mål

Målet för den sammantagna tillgångs- och skuldförvaltningen är att både trygga PP Pensions åtaganden enligt ingångna försäkringsavtal och medlemmarnas förväntan om indexering (inflationjustering) av pensioner under utbetalning och fribrev. Tryggandet av dessa åtaganden uppnås genom en god realavkastning i kombination med en ändamålsenlig riskspridning och en lämplig matchning av tillgångarna mot åtagandena.

ALM-analys

PP Pension genomför regelbundet en tillgångs- och skuldanalys, en så kallad ALM-analys, för att söka den tillgångsportfölj som bäst matchar föreningens försäkringsåtaganden. I ALM-analysen skapas den tillgångsportfölj som över tid förväntas ge en tillräckligt hög avkastning för att kunna fullgöra föreningens förpliktelser, utan att medföra en alltför hög risknivå. Utifrån ALM-analysen fastställer styrelsen årligen en normalportfölj.

Ansvar

PP Pensions styrelse är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Under

2015 inrättades en särskild riskkommitté i verksamheten. Riskkommittén ansvarar för att identifiera, klassificera och dokumentera finansiella, aktuariella samt operativa risker. De avdelningsansvariga inom föreningen ansvarar för den dagliga och löpande riskhanteringen inom respektive enhet. Utöver detta finns särskilda funktioner för riskkontroll, regelefterlevnad (compliance) och internrevision (se vidare under "Organisation" på sidan 38). Tillsammans med aktuarien följer dessa funktioner särskilda riktlinjer

fastställda av styrelsen.

Uppföljning av risker

PP Pension följer och mäter sina finansiella, försäkringstekniska och operativa risker på många olika sätt, till exempel via olika känslighetsanalyser och det så kallade trafikljustestet som rapporteras till Finansinspektionen. Analyserna och mätningarna görs löpande av både PP Pension och externa parter.

Risker i försäkringsavtalen

Försäkringsrisker består av teck-

ningsrisker och reservsättningsrisker. Avsnittet nedan beskriver PP Pension Försäkringsförening. Risker avseende fondförsäkringsverksamheten beskrivs under separat avsnitt, se sidan 45.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att täcka de faktiska skade- och driftskostnaderna förknippade med försäkringen. Beräkningarna av premierna sker utifrån de antaganden som finns i föreningens stadgar och övrigt regelverk. Om dessa antaganden bedöms som otillräckliga kan föreningens aktuarie föreslå att stadgarna ändras av föreningsstämman. Föreningen tecknar endast försäkring med livsfallrisker, dödsfallrisker och sjukfallrisker.

- Livsfallrisker är risken att försäkringstagarna lever längre än de antaganden som använts vid teckning.

- För dödsfallrisker gäller det omvända, det vill säga att dödligheten bland försäkringstagarna blir högre än de antaganden som använts vid teckning.

- Sjukfallrisk består i att sjukligheten bland försäkringstagarna blir högre än de antaganden som använts vid prissättning av sjuk- och premiebefrielseförsäkring.

För de kollektivavtalade pensionsplanerna krävs generell anslutning, vilket eliminerar urvalsrisken. Exponeringen mot sjukfallrisker och dödsfallrisker som har tecknats individuellt hanteras med riskbedöm-

ningar och återförsäkringar.

Vid beräkning av premier ingår också ett avkastningsantagande som ska vara satt utifrån den riskfria räntan med viss marginal. På de försmånsbestämda produkterna har beräkningsantagandena varit låsta på befintliga avtal, ändring har endast kunnat ske på utökningar och nya kontrakt. PP Pension implementerade under 2012, i samråd med föreningens huvudmän, en ny modell där antagandena kan ändras på samtliga framtida premier. Den nya modellen tillämpas på kollektivavtalad tjänstepension samt på nytecknade förmåner inom individuell pension. Denna förändring ökar flexibiliteten för föreningen och minskar kravet på säkerhetsmarginaler. Ändringen innebär en betydande minskning av teckningsrisken.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisken är risken att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att reglera inträffade skador. De risker som gäller för teckningsrisker (livsfall, dödsfall och sjukfall) gäller även för reservsättningen. Härtill kommer risk avseende prognostiserade driftskostnader. Vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna diskonteras de framtida förväntade kassaflödena med en räntekurva som förändras i takt med förändringar i marknadsräntorna för svenska stats- och bostadsobligationer. Därför innehåller avsättningarna även en ränterisk. Beräkningarna av de försäkringstekniska avsättningarna sker utifrån de antaganden som finns i föreningens stadgar, inklusive den av styrelsen fastställda reservsättningspolicyn. Ansvarig

aktuarie analyserar och kontrollerar försäkringsriskerna i verksamheten och ansvarar för att föreslå styrelsen lämpliga förändringar i villkor och övrig hantering. Aktuarien rapporterar till styrelsen enligt en fastställd arbetsordning.

Finansiella risker

I PP Pensions verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker. De viktigaste är ränterisk, aktierisk, valutarisk, likviditetsrisk, kredit- och motpartsrisk samt fastighetsrisk. Avsnittet nedan beskriver PP Pension Försäkringsförening. Risker avseende fondförsäkringsverksamheten beskrivs under separat avsnitt, se sidan 23. I syfte att begränsa och kontrollera det finansiella risktagandet i verksamheten har PP Pensions styrelse, som är ytterst ansvarig för den interna kontrollen, fastställt placeringsriktlinjer som styr föreningens kapitalförvaltningsverksamhet. Riktlinjerna fastställer bland annat strukturen på föreningens strategiska och taktiska värdepappersportfölj, kriterier för utvärdering av uppnådda resultat, krav på löpande riskanalys och rapporteringsrutiner.

Ränterisk

Med ränterisk menas risken att marknadsvärdet på de räntebärande placeringarna sjunker då marknadsräntan stiger, eller vice versa. Eftersom marknadsräntan används vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna finns även en betydande ränterisk på skuldsidan. En fallande marknadsränta höjer värdet på de räntebärande placeringarna, men ökar samtidigt skuldens värde. Skillnaden i duration mellan tillgångar och skulder avgör hur stor

Känslighetsanalys för de försäkringstekniska avsättningarna		
	Förändring av årets resultat och eget kapital, msek	
	2017	2016
Dödssannolikheten minskar med 20 %	-611	-614
Driftskostnaden ökar med 10 %	-40	-39
Sjukligheten ökar med 20 %	-20	-22
Marknadsräntor minskar med en procentenhet	-1028	-977

Fördelning av diskonterade framtida kassaflöden i de försäkringstekniska avsättningarna (msek)		
	2017	2016
Högst 1 år	176	154
1-3 år	434	376
3-5 år	573	499
5-10 år	1 548	1 514
Över 10 år	7 694	7 649
Totalt	10 425	10 192

den totala ränterisken är. När så bedöms lämpligt använder föreningen olika former av räntederivat för att förlänga durationen på tillgångarna och därmed reducera den totala ränterisken i förhållande till försäkringsåtagandet. Givet tillgänglig duration på den svenska räntemarknaden och durationen på föreningens försäkringstekniska skuld, är det inte möjligt att fullt ut eliminera föreningens ränterisk utan betydande kostnader.

Aktierisk

Aktierisk är risken att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska förändringar, ränteförändringar, företags-specifika händelser, förändrade förväntningar eller andra faktorer. Aktierisk motverkas främst genom en diversifiering av föreningens aktieportfölj (se not 16). Vid en befarad nedgång i aktiekurser kan föreningen dessutom använda sig av olika former av säkringar av portföljen.

Valutarisk

Med valutarisk avses den påverkan som valutaförändringar har på värdet av de placerings- tillgångar som är placerade i utländsk valuta. Då en del av föreningens aktier och andelar är placerade i annan valuta än svenska kronor har föreningen en valutarisk. Av tillgångarna per 31 december 2017 var 3 264 miljoner kronor (3 305) placerade i utländska värdepapper och aktier, vilket motsvarar cirka 23 procent (25) av föreningens totala portfölj. För att minska valutarörelsers effekter på resultatet genomförs valutasäkringar (se not 18). Justerat för valutasäkringar uppgick exponeringen mellan svenska kronor och andra valutor

till cirka 15 procent (10) av portföljen vid utgången av året, se tabellen härintill. Valutaexponeringen efter valutasäkring medför att en rörelse för svenska kronan med +/- 10 procent förändrar marknadsvärdet på portföljen med 199 miljoner kronor (117).

Likviditetsrisk

Cirka 74 procent (75) av PP Pensions försäkringstekniska skuld har en löptid som överstiger tio år. Därför är likviditetsrisken, i betydelsen att föreningen inte ska kunna betala sina skulder, försumbar i det korta perspektivet. För PP Pensions del är den största likviditetsrisken att ett finansiellt instrument inte kan säljas utan stor merkostnad. Denna likviditetsrisk hanteras genom att merparten av tillgångarna ska vara marknadsnoterade och föremål för regelbunden handel på en reglerad marknadsplats. PP Pensions investeringar i räntebärande placeringar och aktier utgjorde 64 procent (62) av tillgångarna per 31 december 2017. Bedömningen är att det inte föreligger någon likviditetsrisk i dessa tillgångar. Inom tillgångsslaget hedgefonder erbjuder vissa investeringar daglig likviditet, medan de flesta erbjuder månadsvis likviditet. Likviditetsrisken hanteras genom att andelen som får placeras i detta tillgångsslag begränsas i föreningens placeringsriktlinjer. Fastigheter är till sin karaktär ett tillgångsslag med sämre likviditet. Föreningens investeringar i fastigheter görs via direktinvesteringar eller förvärv av aktier eller andelar i icke-marknadsnoterade fastighetsägande bolag. PP Pension bedömer att likviditetsrisken i fastighetsportföljen är hanterbar tack vare fastighetsurvalet och

den valda investeringsstrategin. Dessutom finns begränsningar för hur stor andel som får placeras i detta tillgångsslag i föreningens placeringsriktlinjer.

Kredit- och motpartsrisk

Med kredit- och motpartsrisk menas risken att motparten inte kan fullgöra sina åtaganden, vilket skulle kunna leda till kreditförluster för föreningen. Räntebärande placeringar sker främst i statsobligationer, realränteb obligationer, bostadsobligationer och kreditobligationer. Räntebärande investeringar görs främst via fonder och endast med emittenter med hög kreditrating. En genomlysning av innehavet per 31 december 2017 visar att de räntebärande investeringarna fördelar sig på:

- Staten: 25 procent (24)
- Bostäder: 37 procent (35)
- Bank och kredit: 38 procent (41)

Motpartsrisiker i den dagliga värdepappershandeln hanteras genom att köp och försäljningar av värdepapper och fondandelar görs via etablerade finansiella institut eller förmögenhetsförvaltare. Dessutom framgår begränsningar för investeringar i detta tillgångsslag i föreningens placeringsriktlinjer. Värdepappersaffärer får endast göras med bank eller fondkommissionär som har Finansinspektionens (eller motsvarande myndighet i andra länder) tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn.

Fastighetsrisk

Med fastighetsrisk menas risken att värdet på fastigheterna faller. Genom innehavet av bostadsfastighe-

ter är PP Pensions fastighetsinnehav framför allt exponerat mot risker för prisfall på bostadsrättsmarknaden, eftersom värdet vid ombildning till bostadsrätt till del styr bedömningen av marknadsvärdet. Bostadsrättspriserna är i sin tur starkt kopplade till räntenivån, men påverkas även av faktorer som hushållens inkomstökningar, sysselsättningsutveckling och eventuell bostadsbrist på orten. Föreningens fastighetsbestånd är koncentrerat till likvida tillväxtmarknader i Storstockholm och Malmö/Lund. Dessa orter förväntas tack vare goda demografiska och ekonomiska förutsättningar erbjuda en långsiktigt god värdeökning. Fastighetsportföljen har en jämn fördelning mellan bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter.

Känslighetsanalys

Känslighetsanalyserna för tillgångarna på sidan 46 visar hur förändringar i vissa viktiga finansiella risker påverkar föreningens resultat och eget kapital samt kollektiva konsolideringsnivå. Känslighetsanalyserna bygger på följande antaganden:

- Räntebärande placeringar: räntehöjning med 100 baspunkter (en procentenhet)
- Aktier och andelar: kursnedgång på 10 procent
- Fastigheter: värdeminskning på 10 procent
- Hedgefonder: värdeminskning på 10 procent

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av

bristande intern kontroll, bristfälliga system eller brister i teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken. De operativa riskerna motverkas genom interna riktlinjer, ändamålsenliga arbetsprocesser och god intern kontroll. PP Pension arbetar ständigt med att förbättra processer och rutiner för att reducera de operativa riskerna.

Uppföljning av riktlinjer, arbetsprocesser och kontrollrutiner görs inom ramen för PP Pensions riskkontroll, regelefterlevnad (compliance) och internrevision. Samtliga chefer och medarbetare är skyldiga att rapportera incidenter avseende alla typer av risker.

Risker inom fondförsäkringsverksamheten

PP Pension Fondförsäkring tecknar endast fondförsäkringar med eller utan återbetalningsskydd. Det gör att det inte finns någon dödsfallsrisk i bolaget utöver en mycket begränsad andel avseende kapitalförsäkring. Däremot finns

livs- och sjukfallsrisker. Exponeringen mot sjukfallsrisker hanteras med riskbedömning och återförsäkring. I dagsläget är omfattningen av livs- och sjukfallsrisker begränsad.

Vid beräkning av de försäkrings-tekniska avsättningarna, utöver avsättningarna som svarar mot de tillgångar där försäkringstagaren bär risken, diskonteras de framtida förväntade kassaflödena med en räntekurva som påverkas av marknadsräntor. Därför innehåller avsättningarna även en ränterisk.

De finansiella riskerna är begränsade då försäkringstagaren själv bär placeringsrisken. Bolagets egna placeringar utsätts för samma finansiella risker som beskrivits ovan. I tillägg till detta kan noteras att inom fondförsäkringsverksamheten är de framtida intäkterna på försäkringskapitalet viktiga, vilket innebär att PP Pension Fondförsäkring alltid står risken att de framtida intäkterna minskar på grund av ett allmänt kursfall på olika finansiella marknader.

Valutaexponering efter valutasäkring

Valuta	Andel av portföljen	
	2017	2016
AUD	0,3 %	0,4 %
CAD	0,7 %	0,8 %
CHF	0,4 %	0,5 %
DKK	0,8 %	0,8 %
EUR	1,9 %	2,1 %
GBP	1,2 %	1,3 %
HKD	0,9 %	0,3 %
JPY	1,4 %	-1,5 %
NOK	0,3 %	0,4 %
SGD	0,4 %	0,1 %
USD	5,4 %	4,3 %
Övriga	0,6 %	0,6 %
Summa	15 %	10 %

Känslighetsanalys tillgångar

Förmånsbestämd traditionell försäkring

	Förändring	Förändring av årets resultat och eget kapital, MSEK		Förändring i kollektiv konsolideringsnivå, procentenheter	
		2017	2016	2017	2016
Tillgångar					
Räntebärande	+1 procentenhet	-117	-121	-1,1	-1,2
Aktier och andelar	-10 procent	-382	-388	-3,7	-3,9
Fastigheter	-10 procent	-336	-310	-3,3	-3,1
Hedgefonder	-10 procent	-124	-158	-1,2	-1,6

Premiebestämd traditionell försäkring

	Förändring	Förändring av årets resultat och eget kapital, MSEK		Förändring i kollektiv konsolideringsnivå, procentenheter	
		2017	2016	2017	2016
Tillgångar					
Räntebärande	+1 procentenhet	-10	-10	-1,0	-1,1
Aktier och andelar	-10 procent	-32	-31	-3,2	-3,4
Fastigheter	-10 procent	-28	-25	-2,8	-2,7
Hedgefonder	-10 procent	-10	-13	-1,0	-1,4

Disposition av årets resultat

Styrelsen föreslår att årets resultat på 413 134 323 kronor för PP Pension Försäkringsförening disponeras enligt följande:

Till respektive fond föres (kronor)

Konsolideringsfond 1 (förmånsbestämd traditionell försäkring)	366 507 764
Konsolideringsfond 2 (premiebestämd traditionell försäkring)	46 626 559
Summa	413 134 323

Femårsöversikt

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat, MSEK					
Premieinkomst, efter avgiven återförsäkring	356	388	392	404	420
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelsen	707	786	364	1 391	722
Försäkringsersättningar, efter avgiven återförsäkring	-377	-355	-336	-317	-307
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	423	144	661	-316	1 657
Årets resultat	413	133	632	-348	1 634

Ekonomisk ställning, MSEK

	2017	2016	2015	2014	2013
Placeringsstillgångar, enligt totalavkastningstabell	14 061	13 411	12 662	12 216	10 870
Försäkringstekniska avsättningar	10 425	10 192	9 549	9 818	8 051
Kollektivt konsolideringskapital	2 797	2 549	2 435	1 943	2 251
Kapitalbas	3 600	3 230	3 106	2 511	2 898
Erforderlig solvensmarginal	437	426	398	408	333
Kapitalbas för försäkringsgrupp ¹⁾	3 736	3 339	3 219	2 521	2 894
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgrupp ¹⁾	450	437	407	416	338

¹⁾Koncernen är en försäkringsgrupp enligt Lag om understödsföreningar. Erforderlig solvensmarginal är beräknad enligt Solvens 1.

²⁾Från och med 2017 värderas aktier och andelar i koncernföretag till verkligt värde. Jämförelsetal för 2016 har räknats om och den ingående effekten redovisas mot eget kapital. Tidigare år har inte omräknats.

Nyckeltal, %

	2017	2016	2015	2014	2013
Driftskostnad	0,22	0,23	0,23	0,22	0,22
Förvaltningskostnad	0,27	0,27	0,26	0,25	0,24
Totalavkastning	5,9	7,0	4,0	13,7	7,5
Direktavkastning	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0
Kollektiv konsolidering förmånsbestämd försäkring	126,4	124,8	125,2	119,2	127,7
Kollektiv konsolidering premiebestämd försäkring	108,6	109,3	107,9	115,2	107,0
Genomsnittlig återbäringsränta	6,7	6,2	10,7	5,8	3,3

Finansiella rapporter

Resultaträkning (KSEK)

	Not	2017		2016	
		Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	3	356 529	356 499	388 192	388 199
Intäkter från investeringsavtal		6 723	-	5 445	-
Kapitalavkastning, intäkter	4	548 147	859 895	370 210	321 816
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	464 670	661 975	636 498	625 859
Övriga tekniska intäkter	6	60	60	68	68
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	7	-376 642	-376 522	-355 417	-355 381
Förändring i avsättning för oreglerade skador	24	-12 608	-12 584	18 836	18 606
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Livförsäkringsavsättning	23	-220 572	-220 572	-661 376	-661 376
Driftskostnader	8	-37 133	-30 503	-36 235	-30 374
Kapitalavkastning, kostnader	9	-234 452	-207 162	-128 279	-99 112
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	5	-41 070	-607 383	-63 048	-63 048
Övriga tekniska kostnader	10	-1 186	-801	-1 470	-1 099
Avkastningsskatt		-10 937	-	-11 645	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		441 529	422 902	161 779	144 158
Icke teknisk redovisning					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		441 529	422 902	161 779	144 158
Resultat före skatt		441 529	422 902	161 779	144 158
Skatt på årets resultat	11	-662	-9 768	-16	-10 864
Årets resultat		440 867	413 134	161 763	133 294

Rapport över totalresultat (KSEK)

	Not	2017		2016	
		Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Årets resultat		440 867	413 134	161 763	133 294
Övrigt totalresultat		-	-	-	-
Summa totalresultat		440 867	413 134	161 763	133 294

Resultatanalys per rörelsegrän för PP Pension försäkringsförening

	Total	Förmånsbestämd traditionell försäkring	Premiebestämd traditionell försäkring
Teknisk redovisning av försäkringsrörelsen			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	356 499	302 546	53 953
Kapitalavkastning, intäkter	859 895	781 737	78 158
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	661 975	606 423	55 552
Övriga tekniska intäkter	60	60	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-389 106	-363 043	-26 063
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-220 572	-181 162	-39 410
Driftskostnader	-30 503	-24 105	-6 398
Kapitalavkastning, kostnader	-207 162	-189 777	-17 385
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-607 383	-556 413	-50 970
Övriga tekniska kostnader	-801	-801	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	422 902	375 465	47 437
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättningar	10 265 807	9 496 100	769 707
Oreglerade skador	158 777	135 534	23 243
Summa	10 424 584	9 631 634	792 950
Konsolideringsfond	2 570 246	2 210 935	359 311
Premieinkomst			
Premieinkomst, efter avgiven återförsäkring	356 499	302 546	53 953
Premieinkomst, före avgiven återförsäkring	357 253	302 546	54 707
Premier för avgiven återförsäkring	-754	-	-754
Försäkringsersättningar			
Försäkringsersättningar, efter avgiven återförsäkring	-389 106	-363 043	-26 063
Utbetalda försäkringsersättningar	-376 522	-354 632	-21 890
Före avgiven återförsäkring	-376 604	-354 632	-21 972
Återförsäkrarens andel	82	-	82
Förändring i oreglerade skador	-12 584	-8 411	-4 173
Före avgiven återförsäkring	-12 404	-8 411	-3 993
Återförsäkrarens andel	-180	-	-180

Balansräkning (KSEK)					
		2017		2016	
	Not	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Tillgångar					
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	12	1 082	1 082	2 312	2 312
Summa immateriella tillgångar		1 082	1 082	2 312	2 312
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	13,15	3 651 262	1 670 990	3 353 135	2 313 863
Placeringar i koncernföretag och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag	14	-	985 759	-	509 077
Lån till koncernföretag		-	1 050 397	-	584 748
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	15,16	6 050 530	6 040 889	6 024 365	6 014 391
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15,17	3 813 080	3 795 646	3 725 718	3 707 757
Derivat	15,18	30 275	30 275	57 361	57 361
Summa placeringstillgångar		13 545 147	13 573 956	13 160 579	13 187 197
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar	15,19	1 297 854	-	1 093 918	-
Summa placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk		1 297 854	-	1 093 918	-
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador		587	543	769	722
Summa återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar		587	543	769	722
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring		11 877	11 877	13 479	13 449
Aktuell skatt	20	24 589	22 563	21 384	20 898
Övriga fordringar	21	3 791	45 027	11 941	26 618
Summa fordringar		40 257	79 467	46 804	60 965
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	22	2 259	2 259	1 567	1 567
Kassa och bank	15	648 954	551 657	427 568	312 155
Summa andra tillgångar		651 213	553 916	429 135	313 722
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		7 103	18 791	8 259	16 761
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		4 498	1 689	3 648	2 040
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		11 601	20 480	11 907	18 801
Summa tillgångar		15 547 791	14 229 444	14 745 424	13 583 719

Balansräkning (KSEK)					
		2017		2016	
	Not	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Eget kapital och skulder					
Eget kapital					
Diskretionära delar		842 293	842 293	674 683	674 683
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		2 895 088	2 758 813	2 666 548	2 557 509
Summa eget kapital		3 737 382	3 601 106	3 341 231	3 232 192
Skulder					
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	23	10 265 807	10 265 807	10 045 235	10 045 235
Oreglerade skador	24	159 054	158 777	146 626	146 374
Summa försäkringstekniska avsättningar		10 424 861	10 424 584	10 191 861	10 191 609
Depåer från återförsäkrare					
Depåer från återförsäkrare		587	543	769	722
Summa depåer från återförsäkrare		587	543	769	722
Andra skulder					
Fondförsäkringsåtagande	25	1 298 569	-	1 095 903	-
Derivat	15,18	12 938	12 938	41 821	41 821
Uppskjutna skatteskulder	26	5 885	-	5 223	-
Övriga skulder	27	37 847	178 997	32 915	98 757
Summa andra skulder		1 355 239	191 935	1 175 862	140 578
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	29 672	11 276	35 701	18 618
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		29 672	11 276	35 701	18 618
Summa eget kapital och skulder		15 547 791	14 229 444	14 745 424	13 583 719

Redogörelse för förändring i eget kapital i koncernen (ksek)			
	Diskretionära delar 1)	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat 2)	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	677 700	2 545 242	3 222 943
Årets resultat tillika totalresultat	-	161 763	161 763
varav tilldelad återbäring, fribrevsuppräknig	-	-	-
Fördelad återbäring	30 000	-30 000	-
Tilldelad återbäring, pensionstillägg	-39 941	-	-39 941
Tilldelad återbäring, premiebestämd försäkring	-3 533	-	-3 533
Övrig förändring premiebestämd försäkring	5 569	-5 569	-
Övriga förändringar	4 888	-4 888	-
Utgående eget kapital 2016-12-31	674 683	2 666 548	3 341 232
Ingående eget kapital 2017-01-01	674 683	2 666 548	3 341 232
Årets resultat tillika totalresultat	-	440 867	440 867
varav tilldelad återbäring, fribrevsuppräknig	-	-137 412	-137 412
Fördelad återbäring	130 000	-130 000	-
Tilldelad återbäring, pensionstillägg	-39 522	-	-39 522
Tilldelad återbäring, premiebestämd försäkring	-4 699	-	-4 699
Övrig förändring premiebestämd försäkring	57 093	-57 093	-
Övriga förändringar	24 738	-25 233	-496
Utgående eget kapital 2017-12-31	842 293	2 895 089	3 737 382

1) Diskretionära delar är medel som genom beslut fördelats på PP Pensions försäkrade och försäkringstagare. De är en del av PP Pensions riskkapital och blir inte garanterade förrän de tilldelats. Formellt sett kan PP Pension återta medlen. Beslut om användning fattas av PP Pensions styrelse.

2) Balanserade vinstmedel består av:

- Balanserat resultat från fondförsäkring och övriga dotterbolag
- Kollektiv konsolidering som är skillnaden mellan den traditionella försäkringsrörelsens tillgångar värderade till verkligt värde och garanterade och ej garanterade åtaganden inom den traditionella försäkringsrörelsen.
- Särskilda värdesäkringsmedel. Medlen ingår sedan tidigare beslut i konsolideringsmedlen och ska användas till värdesäkring av utgående pensioner.
- Garantifond. Dessa medel förfogar kollektivavtalsparterna över. Medlen ska användas till kollektivavtalsgarantin. Kollektivavtalsgarantin säkerställer att de försäkrade får sina pensionsförmåner när en arbetsgivare inte betalat premierna, exempelvis vid konkurs.

Diskretionära delar och balanserade vinstmedel utgör tillsammans konsolideringsfond och balanserade vinstmedel enligt ÅRFL.

Redogörelse för förändring i eget kapital föreningen (ksek)			
	Diskretionära delar 1)	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat 2)	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	677 700	2 431 672	3 109 372
Retroaktiv tillämpning av byte av redovisningsprincip	-	33 000	33 000
Ingående eget kapital 2016-01-01 justerat för byte av redovisningsprincip	677 700	2 464 672	3 142 372
Årets resultat ³⁾	-	133 294	133 294
varav tilldelad återbäring, fribrevsuppräknig	-	-	-
Fördelad återbäring	30 000	-30 000	-
Tilldelad återbäring, pensionstillägg	-39 941	-	-39 941
Tilldelad återbäring, premiebestämd försäkring	-3 533	-	-3 533
Övrig förändring premiebestämd försäkring	5 569	-5 569	-
Övriga förändringar	4 888	-4 888	-
Utgående eget kapital 2016-12-31	674 683	2 557 509	3 232 192
Ingående eget kapital 2017-01-01	674 683	2 557 509	3 232 192
Årets resultat	-	413 134	413 134
varav tilldelad återbäring, fribrevsuppräknig	-	-137 412	-137 412
Fördelad återbäring	130 000	-130 000	-
Tilldelad återbäring, pensionstillägg	-39 522	-	-39 522
Tilldelad återbäring, premiebestämd försäkring	-4 699	-	-4 699
Övrig förändring premiebestämd försäkring	57 093	-57 093	-
Övriga förändringar	24 738	-27 738	-
Utgående eget kapital 2017-12-31	842 293	2 758 813	3 601 106

1) Diskretionära delar är medel som genom beslut fördelats på PP Pensions försäkrade och försäkringstagare. De är en del av PP Pensions riskkapital och blir inte garanterade förrän de tilldelats. Formellt sett kan PP Pension återta medlen. Beslut om användning fattas av PP Pensions styrelse.

2) Balanserade vinstmedel består av:

- Kollektiv konsolidering som är skillnaden mellan den traditionella försäkringsrörelsens tillgångar värderade till verkligt värde och garanterade och ej garanterade åtaganden inom den traditionella försäkringsrörelsen.
- Särskilda värdesäkringsmedel. Medlen ingår sedan tidigare beslut i konsolideringsmedlen och ska användas till värdesäkring av utgående pensioner.
- Garantifond. Dessa medel förfogar kollektivavtalsparterna över. Medlen ska användas till kollektivavtalsgarantin. Kollektivavtalsgarantin säkerställer att de försäkrade får sina pensionsförmåner när en arbetsgivare inte betalat premierna, exempelvis vid konkurs.

3) Från och med 2017 värderas aktier och andelar i koncernföretag till verkligt värde. Samtliga jämförelsetal har räknats om och den ingående effekten för 2016 redovisas mot eget kapital.

Diskretionära delar och balanserade vinstmedel utgör tillsammans konsolideringsfond och balanserade vinstmedel enligt ÅRFL.

Noter

Kassaflödesanalys (KSEK)				
	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Den löpande verksamheten				
Resultat före skatt	441 529	422 902	161 779	144 159
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet				
Orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar	-423 601	-54 592	-573 451	-562 812
Förändringar försäkringstekniska avsättningar	435 667	232 975	849 436	642 803
Justering för övriga poster som inte ingår i kassaflödet	19 033	7 053	38 145	26 016
Betald skatt	-16 588	-13 879	-38 835	-35 841
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	460 040	594 459	437 074	214 324
Utbetalning från värdesäkringsfond	-	-	-	-
Utbetald återbäring	-44 221	-44 221	-43 474	-43 474
Förvärv och avyttring av placeringstillgångar, netto	-193 785	-361 051	-598 278	-396 082
Förändring övriga rörelsefordringar	7 033	-20 002	180 514	192 542
Förändring övriga rörelseskulder	-1 280	72 718	9 729	28 977
Kassaflöde från den löpande verksamheten	223 787	241 903	-14 434	-3 714
Investeringsverksamheten				
Köp av immateriella tillgångar	-	-	-6	-6
Köp av materiella tillgångar	-1 521	-1 521	-498	-498
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-879	-879	-348	-348
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 401	-2 401	-853	-853
Periodens kassaflöde				
Likvida medel vid årets början	427 568	312 155	442 854	316 722
Likvida medel vid årets slut	648 954	551 657	427 568	312 155
Tilläggsupplysningar, löpande verksamhet				
Erhållen ränta	15 209	26 897	17 530	42 449
Erhållna utdelningar	47 376	42 864	48 321	44 956

Not 1 Redovisnings- principer

Årsredovisningen avges per 31 december 2017 och avser PP Pension Försäkringsförening med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Kammakargatan 22, Stockholm och organisationsnumret är 802005-5573.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 16 april 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på föreningsstämma den 16 maj 2018.

Grund för rapportens upprättande

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar såsom de antagits av EU. Vid upprättandet har också Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 tillämpats. Vidare tillämpas Rådet för finansiell rapportering, RFR, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner.

Föreningens finansiella rapportering har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR, rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Då koncernen följer IFRS kommer redovisningsprinciperna och uppställningsformen att skilja sig något mellan föreningen och koncernen. Den enda väsentliga skillnaden i uppställningsformen består i att avkastningsskatten i koncernen presenteras i det tekniska resultatet, medan den i föreningen redovisas som skattekostnad i det icke tekniska resultatet samt att fondförsäkringsåtagande presenteras som finansiell skuld.

Ändringar i redovisnings- principer och upplysningar om är relevanta för koncernen

Nya och ändrade standarder samt tolkningar som tillämpas av koncernen

Inga av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som för första gången är obligatoriska för det räkenskapsår som började 1 januari 2017 eller senare, har haft någon väsentlig inverkan på koncernens resultaträkning eller balansräkning.

Nya standarder samt ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte har tillämpats i förtid av koncernen

Ett antal nya standarder och tolkningar träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2017 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Dessa nya standarder och tolkningar förväntas påverka koncernens finansiella rapporter på följande sätt:

IFRS 9 "Finansiella instrument" hanterar klassificering och värdering inklusive nedskrivningar av

finansiella tillgångar och skulder samt säkringsredovisning. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014 och är antagen av EU. Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018. Tidigare tillämpning är tillåten men koncernen har inte förtidstillämpat IFRS 9. IFRS 9 ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av finansiella instrument.

IFRS 9 behåller en blandad värderingsansats men förenklar denna ansats i vissa avseenden. Det kommer att finnas tre värderingskategorier för finansiella tillgångar: upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Investeringar i eget kapitalinstrument ska redovisas till verkligt värde över resultaträkning men det finns även en möjlighet att vid första redovisningstillfället välja att redovisa instrumentet till verkligt värde över övrigt totalresultat.

IFRS 9 inför också en ny modell för beräkning av kreditförlustreserver som utgår från förväntade kreditförluster. För finansiella skulder ändras inte klassificeringen och värderingen förutom i det fall då en skuld redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde-alternativet.

IFRS 9 Finansiella Instrument träder i kraft den 1 januari 2018 och är antagen av EU. Koncernen har valt att tillämpa undantagsreglerna i FFFS 2015:12 och IFRS 4 avseende tillämpning av IFRS 9. Detta innebär att IAS 39 tillämpas till dess att koncernen börjar tillämpa IFRS 17 eller senast 1 januari 2021. Koncernen har gjort bedömningen att koncernen kan tillämpa undantaget baserat på en kvalitativ bedömning av att verksamheten uteslutande består av försäkringsrörelse samt baserat på en kvantitativ bedömning av uppgyllande av tröskelvärdet i IFRS 4 avseende undantaget. Tillämpning av undantaget kommer innebära vissa utökade upplysningar i kommande årsredovisningar avseende klassificering och värdering av finansiella tillgångar, kreditriskeponering och på vilken grund koncernen kan tillämpa undantaget.

IFRS 15 "Intäkter från kontrakt med kunder" är den nya standarden för intäktsredovisning. IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal samt alla därtill hörande tolkningsuttalanden (IFRIC och SIC). Under IFRS 15 redovisas en intäkt när kunden erhåller kontroll över den försälda varan eller tjänster, en princip som ersätter den tidigare principen att intäkter redovisas när risker och förmåner övergått till köparen. Grundprincipen i IFRS 15 är att ett företag redovisar en intäkt på det sätt som bäst speglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden. Ett företag kan välja mellan "full retroaktivitet" eller framåtriktad tillämpning med ytterligare upplysningar. Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018 och är antagen av EU. Tidigare tillämpning är tillåten men koncernen har inte förtidstillämpat IFRS 15.

Koncernen har gått igenom samtliga intäktsflöden och relaterade kontrakt där intäktsredovisningen inte styrs av en annan standard vilket för försäkringsbolaget avser

IFRS 4/IFRS 17 avseende försäkringsavtal, IAS 39/IFRS 9 avseende intäkter från finansiella instrument samt IAS 17/IFRS 16 avseende leasing. För koncernen kommer standarden i första hand påverka redovisning av avgifter som tas ut i investeringsavtal och övriga intäkter. Koncernen har analyserat kontrakten utifrån de fem stegen i IFRS 15 och kommit fram till att standarden inte har någon väsentlig påverkan på koncernens redovisning av intäkter. Standarden kommer dock leda till ökade upplysningskrav i kommande årsredovisningar.

IFRS 16 "Leasing" påverkar främst redovisningen för leasetaagare och kommer leda till att nästan alla leasingavtal redovisas i balansräkningen. Standarden tar för leasetaagare bort distinktionen mellan operationell och finansiell leasing i IAS 17 och kräver att en rätt att nyttja den leasade tillgången redovisas som en tillgång i balansräkningen och att en finansiell skuld motsvarade leasinghyrorna redovisas. Skillnader mot nuvarande standard kan uppstå till följd av den nya definitionen på ett leasingavtal. I IFRS 16 är, eller innehåller, ett avtal ett leasingavtal om det medför en rätt att kontrollera en identifierad tillgång under en tidsperiod i utbyte mot betalning. Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2019 och är antagen av EU. Tidigare tillämpning är tillåten om IFRS 15 tillämpas från samma rapporttillfälle. Koncernen har ännu inte genomfört en fullständig utvärdering av effekterna av IFRS 16.

IFRS 17 "Insurance contracts" publicerades av IASB i maj 2018 och ersätter nuvarande standard IFRS 4 "Försäkringsavtal". IFRS 17 ska tillämpas vid redovisning av försäkringsavtal, återförsäkringsavtal och redovisning av investeringsavtal med återbäring, i de fall bolaget även ger ut försäkringsavtal. Försäkringstagare behöver, bortsett från återförsäkringsavtal, inte tillämpa IFRS 17 för redovisning av sina försäkringsavtal. Standarden baseras på en redovisning av aktuella antaganden där antaganden och uppskattningar omvärderas i varje rapportperiod.

Standarden föreskriver ett huvudalternativ till värderingsmodell för försäkringsavtal. Försäkringsavtal värderas enligt huvudalternativet till värderingsmodell på basis av byggstenar diskonterade framtida kassaflöden, en explicit riskjustering samt en "contractual service margin" eller vinstmarginal som speglar den ej intjänade vinsten i ett försäkringsavtal och redovisas som intäkt över försäkringsavtalets löptid.

IFRS 17 kommer att träda i kraft den 1 januari 2021, men är ännu inte antagen av EU. Tidigare tillämpning är tillåten för bolag som samtidigt tillämpar IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Koncernen har påbörjat ett arbete att utreda effekten av IFRS 17 men det är inte klart hur koncernen påverkas.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Att upprätta rapporter i överens-

stämmelse med ovan kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av redovisningsprinciperna. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa, eller som omfattar sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för årsredovisningen anges nedan. Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar om framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Viktiga uppskattningar och antaganden
PP Pension gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Det är främst beräkningen av försäkringstekniska avsättningar och värderingen av placeringstillgångar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för skulder och tillgångar under nästkommande räkenskapsår. Dessa behandlas i korthet nedan.

a) Försäkringstekniska avsättningar
Försäkringstekniska avsättningar beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs (se vidare under "Upplysningar om risker" på sidan 42).

b) Verkligt värde på byggnader och mark
Verkligt värde på byggnader och mark beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs (se vidare under "Placeringstillgångar" nedan).

Viktiga bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciper

PP Pension värderar alla finansiella tillgångar till verkligt värde (se vidare under "Placeringstillgångar" nedan).

Koncernredovisning

Koncernen omfattar PP Pension Försäkringsförening och de bolag vari PP Pension har bestämmande inflytande, se specifikation i not 14.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Alla koncerninterna transaktioner, balansposter, intäkter och kostnader elimineras i sin helhet vid konsolideringen. I koncernredovisningen elimineras obeskattade reserver i juridisk person och en uppdelning sker på eget kapital och uppskjuten skatteskuld.

Försäkringsavtal

PP Pension har gjort en genomgång av samtliga försäkringskontrakt. Genomgången har resulterat i att försäkringskontrakten i förening- en bedöms innehålla så mycket försäkringsrisk att samtliga kontrakt klassificeras som försäkringsavtal i enlighet med IFRS 4, vilket betyder att de redovisas på samma sätt som tidigare.

Investeringsavtal

PP Pension Fondförsäkring har gjort en genomgång av samtliga försäkringskontrakt. Genomgången har resulterat i att försäkringskontrakt i PP Pension Fondförsäkring klassificeras som investeringsavtal.

Investeringsavtal är avtal som inte överför någon betydande försäkringsrisk från innehavaren till försäkringsgivaren. Investeringsavtalen redovisas som finansiella instrument i enlighet med IAS 39. Detta innebär att premiebetalningar och försäkringsutbetalningar redovisas direkt i balansräkningen, medan avgifter uttagna med anledning av kontrakten redovisas som intäkter från investeringsavtal i resultaträkningen.

Placeringstillgångar

Byggnader och mark
Samtliga PP Pensions fastigheter klassificeras som förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att generera hyresintäkter och/eller värdestegring och dessa redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Samtliga värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Det verkliga värdet baseras på marknadsvärderingar utförda av oberoende värderingsmän. Verkligt värde enligt IFRS 13 på byggnader och mark motsvaras av dess marknadsvärden. Värderingarna utförs normalt fyra gånger per år. Det verkliga värdet fastställs för bostadsfastigheter genom en sammanvägning av avkastnings- och ombildningskalkyler och för kommersiella fastigheter utifrån avkastningskalkyler.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter, och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader. Då värdering sker till verkligt värde sker inga avskrivningar.

Finansiella instrument

Köp och försäljning av finansiella instrument redovisas på affärsdagen. Finansiella instrument tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs tillsammans med i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med äganderätten.

PP Pension har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag eller derivat till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Principen används dels för att föreningen löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden, dels för att detta reducerar en del av den redovisningsmässiga inkonsekvens som annars uppstår mellan räntebärande tillgångar och försäkringstekniska avsättningar som löpande omvärderas genom diskontering med en aktuell marknadsränta.

Derivat klassificeras som innehav för handel. För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation eller företag som tillhandahåller aktuell prisinformation och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande

marknadstransaktioner på affärs- mässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. För noterade aktier och andelar på en auktoriserad börs används den senaste köpkursen på balansdagen i lokal valuta. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Aktier och andelar i koncernföretag (föreningen)

Aktier och andelar i koncernföretag värderas från och med 2017 till verkligt värde. Värderingen till verkligt värde är mer relevant då tillgångarna i dotterbolagen huvudsakligen utgörs av fastighetsinnehav. Samtliga jämförelsetal har räknats om och den ingående effekten för 2016 redovisas mot eget kapital.

Hedgefonder

Hedgefonder värderas till verkligt värde utifrån det värde som erhålls från motpart baserat på andelskurs (NAV).

Derivat

Ett derivat är ett finansiellt instrument vars värde beror på prisutvecklingen på ett annat, underliggande instrument. Affärerna sker inom ramen för aktuellt riskmandat och används för att sänka den finansiella risken och/eller effektivisera förvaltningen. Derivat tas upp i redovisningen på affärsdagen till verkligt värde, vilket också utgör anskaffningsvärdet sedan löpande till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. Samtliga derivat redovisas brutto i balansräkningen. PP Pension tillämpar inte säkringsredovisning.

Räntebärande placeringar

Räntebärande placeringar värderas till verkligt värde baserat på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk

Dessa tillgångar består av försäkringstagarnas investeringar i fondförsäkringar och redovisas på en egen rad i balansräkningen. Investeringar till förmån för försäkringstagare som själva bär placeringsrisken för investeringen redovisas till verkligt värde med eventuell vinst eller förlust redovisad i resultaträkningen. Fondförsäkringstillgångarna värderas till senaste andelskurs (NAV).

Fordringar

Fordringar är finansiella tillgångar med fasta betalningar eller med betalningar som går att fastställa till belopp och som inte är noterade. Initialt redovisas tillgångar i denna kategori till verkligt värde inklusive transaktionskostnader.

Andra skulder

I denna kategori redovisas finansiella skulder som inte är derivat. Initialt redovisas skulder i denna kategori till verkligt värde inklusive transaktionskostnader.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar värderas till anskaffningskostnad med avdrag för gjorda avskrivningar baserade på en bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod.

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod prövas varje balansdag och justeras vid behov. Bedömd nyttjandeperiod för inventarier är fem år och för datorer tre år.

Immateriella tillgångar

Utgifter för utveckling aktiveras om produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar och föreningen har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförliga kostnader.

Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen är redovisade utvecklingskostnader upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod, normalt fem år. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum de är tillgängliga för användning. För utvecklingsprojekt som pågår och klassificeras som immateriell tillgång görs en nedskrivningsprövning vid varje bokslutstillfälle.

Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgör skillnaden mellan kapitalvärdet av föreningens framtida förväntade utgifter för löpande försäkringar och kapitalvärdet av de förväntade premier och avgifter som föreningen har att ytterligare uppbära för dessa försäkringar.

Avsättningarna är beräknade enligt så kallade aktsamma antaganden enligt tjänstepensionsdirektivet. Dessa antaganden innehåller skattningar om bland annat dödlighet, sjuklighet, omkostnader och avkastningsskatt. Utifrån dessa antaganden beräknas framtida kassaflöden. Dessa diskonteras med den ränta som har en löptid motsvarande det kassaflöde som ska värderas i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23.

Fondförsäkringsåtagande

Skulderna motsvaras av verkligt värde på de fonder som är kopplade till fondförsäkringarna inklusive medel på bank som ännu ej är placerade i andelar. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden per andel, som enligt extern part speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen.

Diskretionära delar i försäkringsavtal

PP Pension har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade, utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. Föreningen förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna (återböringen) när det gäller såväl tid för utbetalning som belopp, bland annat eftersom PP Pension själv beslutar om konsolideringspolicyns förändring, samt om konsolideringspolicyn ska

följas, eller om man under vissa förutsättningar ska underlåta att följa densamma.

De diskretionära delarna (återböringen) redovisas som en separat post inom eget kapital.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringskyddet avser. Avdrag görs för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Bedömning av nedskrivningsbehovet för tillgångar avseende återförsäkringsavtal görs varje årsbokslut. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

Premieinkomst

Premieinkomster för föreningen som är hänförliga till förmånsbestämd traditionell försäkring redovisas enligt faktureringsprincipen och premieinkomster hänförliga till premiebestämd traditionell försäkring redovisas enligt kontantprincipen.

Intäkter från investeringsavtal

Posten Intäkter från investeringsavtal utgörs av de fasta och förliga avgifter som tagits ut från försäkringstagarna i PP Pension Fondförsäkring.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, räntintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Posten Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar och realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placerings- tillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringsstillgångar det historiska anskaffningsvärdet.

Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade

vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter.

Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångs- slag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Driftskostnader

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas som driftskostnader i Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen. Driftskostnader som hänförs till kapitalförvaltningen redovisas inom Kapitalavkastning, kostnader.

Övriga tekniska intäkter

Intäkterna består av administrationsersättningar som är hänförliga till ITP 1 (endast ett mindre icke-kollektivavtalat bestånd). Administrationsersättningen uppgår till 0,8 procent av de inbetalda sparpremierna inom ITP 1.

Övriga tekniska kostnader

Driftskostnader hänförliga till valcentral avseende ITP 1 (se ovan under Övriga tekniska intäkter).

Pensioner och liknande förpliktelser

Föreningens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för föreningens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare.

Föreningen redovisar förmånsbestämda pensionsplaner såsom premiebestämda i enlighet med undantagsregeln i UFR10.

Föreningens förpliktelser avseende avgifter till premiebestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt föreningen.

Skatt

Årets skattekostnad för föreningen består av avkastningsskatt. I koncernens redovisas avkastningsskatten som en kostnad i det tekniska resultatet. Skatt på årets resultat i koncernen utgörs av inkomstskatt från PP Pension Fondförsäkring och övriga dotterbolag.

Eget kapital

Eget kapital består av diskretionära delar och balanserade vinstmedel. Diskretionära delar är medel som genom beslut fördelats på PP Pensions försäkrade och försäkrings-

tagare. De är en del av PP Pensions riskkapital och blir inte garanterade förrän de tilldelats. Formellt sett kan PP Pension återta medlen. Beslut om användning fattas av PP Pensions styrelse.

Balanserade vinstmedel består av:

- Balanserat resultat från fondförsäkring och övriga dotterbolag
- Kollektiv konsolidering som är skillnaden mellan den traditionella försäkringsrörelsens tillgångar värderade till verkligt värde och garanterade och ej garanterade åtaganden inom den traditionella försäkringsrörelsen.

- Särskilda värdesäkringsmedel. Medlen ingår sedan tidigare beslut i konsolideringsmedlen och ska användas till värdesäkring av utgående pensioner.

- Garantifond. Dessa medel förfo- gar kollektivavtalsparterna över. Medlen ska användas till kollektivavtalsgarantin.

Kollektivavtalsgarantin säkerställer att de försäkrade får sina pensionsförmåner när en arbetsgivare inte betalat premierna, exempelvis vid konkurs.

Diskretionära delar och balanserade vinstmedel utgör tillsammans konsolideringsfond och balanserade vinstmedel enligt ÅRFL.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga den utgår från resultat före skatt justerat för icke likviditetspåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan. Kassaflödet är uppdelat i två verksamheter:

- Löpande verksamheten: består av kassaflöden från den huvudsakliga verksamheten; premiebetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning av olika placeringstillgångar.

- Investeringsverksamheten: består av kassaflöden som uppkommer på grund av förvärv/avyttring av materiella tillgångar.

Not 3 Premieinkomst

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Förmånsbestämd traditionell försäkring				
Löpande premier	296 269	296 269	329 926	329 926
Premiebefrielse vid sjukdom	5 740	5 740	5 708	5 708
Sjuk och premiebefrielsepremie ITP1	536	536	733	733
Summa förmånsbestämd traditionell försäkring	302 545	302 545	336 367	336 367

Premiebestämd traditionell försäkring

Löpande premier	33 325	33 325	36 137	36 137
Engångspremier	20 884	20 884	15 866	15 866
Premiebefrielse vid sjukdom	499	499	318	318
Summa premiebestämd traditionell försäkring (före avgiven återförsäkring)	54 708	54 708	52 321	52 321
Premier för avgiven återförsäkring	-754	-754	-489	-489
Summa premiebestämd traditionell försäkring (efter avgiven återförsäkring)	53 954	53 954	51 832	51 832

Fondförsäkring

Premiebefrielsepremie	98	-	66	-
Summa premieinkomst fondförsäkring (före avgiven återförsäkring)	98	-	66	-
Premier för avgiven återförsäkring	-68	-	-73	-
Summa fondförsäkring (efter avgiven återförsäkring)	30	-	-6	-
Summa	356 529	356 499	388 192	388 199

Premieinkomsten har tecknats i Sverige

Uppllysning om inbetalda premier som har bokförts i

balansräkningen				
Avtal för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	110 457	-	115 809	-
varav inlyttade försäkringar	4 091	-	19 868	-

Not 2 Uppllysningar om risker

Uppllysningar om risker behandlas i förvaltningsberättelsen (se sidan 42).

Not 4 Kapitalavkastning, intäkter

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Hysesintäkter från byggnader och mark	148 338	67 073	142 761	89 535
Erhållna utdelningar	47 376	42 864	48 321	44 956
Valutakursvinst, netto	96 002	96 101		
Ränteintäkter				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15 209	15 209	17 386	17 386
Övriga ränteintäkter	-	11 688	144	8 644
Realisationsvinster, netto				
Byggnader och mark	-	386 268		
Aktier och andelar	229 574	229 045	3 026	2 731
Hedgefonder	11 648	11 648	24 203	24 203
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	134 369	134 361
Summa	548 147	859 895	370 210	321 816

Not 5 Värdförändringar på placeringstillgångar

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Orealiserade vinster på placeringstillgångar				
Byggnader och mark	298 127	-	401 916	277 419
Aktier och andelar	123 075	618 516	216 614	330 540
Hedgefonder	25 939	25 939	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17 529	17 520	10 815	10 748
Valuta	-	-	7 152	7 152
Summa	464 670	661 975	636 498	625 859

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Orealiserade förluster på placeringstillgångar				
Byggnader och mark ¹	-	-566 313	-	-
Hedgefonder	-	-	-63 048	-63 048
Valuta	-41 070	-41 070	-	-
Summa	-41 070	-607 383	-63 048	-63 048

¹ Under 2017 har tidigare orealiserade vinster realiserats i Föreningen.

Not 6 Övriga tekniska intäkter

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Administrationsintäkter	60	60	68	68
Summa	60	60	68	68

Not 7 Utbetalda försäkringsersättningar

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Förmånsbestämd traditionell försäkring				
Utbetalda grundpensioner	-330 028	-330 028	-316 926	-316 926
Premiebefrielse vid sjukdom	-11 111	-11 111	-8 134	-8 134
Övriga ersättningar	-7 292	-7 292	-4 128	-4 128
Skaderegleringskostnader	-6 201	-6 201	-5 323	-5 323
Summa förmånsbestämd traditionell försäkring	-354 632	-354 632	-334 511	-334 511

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Premiebestämd traditionell försäkring				
Utbetalda grundpensioner	-21 603	-21 603	-19 484	-19 484
Övriga ersättningar	-369	-369	-1 532	-1 532
Återförsäkrars andel av utbetalda försäkringsersättningar	82	82	146	146
Summa premiebestämd traditionell försäkring	-21 890	-21 890	-20 870	-20 870

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Fondförsäkring				
Premiebefrielse	-120	-	-45	-
Återförsäkrars andel av utbetalda försäkringsersättningar	-	-	9	-
Summa fondförsäkring	-120	-	36	-

	2017	2016
Summa	-376 642	-376 522

Upplysning om utbetalda försäkringsersättningar som har bokförts i balansräkningen

	2017	2016
Avtal för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	26 695	13 192

Not 8 Driftskostnader

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Administrationskostnader	-37 371	-30 697	-36 339	-30 399
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	238	194	104	25
Summa driftskostnader i försäkringsrörelsen	-37 133	-30 503	-36 235	-30 374
Driftskostnader för skadereglering	-6 201	-6 201	-5 323	-5 323
Kapitalförvaltningskostnader	-14 271	-14 271	-13 907	-13 907
Fastighetsförvaltningskostnader	-11 831	-10 818	-12 434	-11 558
Driftskostnader för valcentral	-740	-740	-1 031	-1 031
Totala driftskostnader	-70 176	-62 533	-68 930	-62 193

Specifikation av totala driftskostnader

	2017	2016
Personalkostnader, se not 30	-34 822	-32 870
Lokalkostnader	-2 069	-2 101
Datakostnader	-4 970	-4 773
Övriga kostnader	-26 417	-26 972
Avskrivningar	-1 898	-2 214
Totala driftskostnader	-70 176	-68 930

Driftskostnader för skadereglering redovisas under rubriken Försäkringsersättningar och driftskostnader relaterade till kapital- och fastighetsförvaltning redovisas under rubriken Kapitalavkastning, kostnader. Driftskostnader för valcentral redovisas som Övriga tekniska kostnader.

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer				
PricewaterhouseCoopers AB				
Revisionsuppdrag	-612	-364	-555	-336
Summa	-612	-364	-555	-336

Not 9 Kapitalavkastning, kostnader

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Driftkostnader för byggnad och mark	-111 158	-85 012	-89 531	-61 459
Externa förvaltningskostnader för byggnader och mark	-1 926	-914	-3 917	-3 042
Kapitalförvaltningskostnad	-14 271	-14 271	-13 907	-13 907
Depåkostnader	-1 060	-927	-962	-879
Valutakursförlust, netto	-	-	-18 720	-18 912
Övrigt	-1 490	-1 493	-1 242	-913
Realisationsförlust, netto				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-104 547	-104 545	-	-
Summa	-234 452	-207 162	-128 279	-99 112

Not 10 Övriga tekniska kostnader

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Driftskostnader för valcentral	-801	-801	-1 099	-1 099
Tilldelad arvsvinst	-384	-	-371	-
Summa	-1 185	-801	-1 470	-1 099

Not 11 Skatt på årets resultat

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Skatt på årets resultat	-	-	-44	-
Skatt på bokslutsdispositioner	-662	-	28	-
Avkastningsskatt	-	-9 768	-	-10 864
Redovisad skatt	-662	-9 768	-16	-10 864

Årets resultat före skatt	452 466	422 902	173 424	144 159
varav avkastningsskattepliktig verksamhet	451 483	422 902	177 122	144 159
varav inkomstskattepliktig verksamhet	982	-	-3 698	-

Teoretisk skatt 22 (22) procent	-216	-	813	-
Redovisad skatt	-662	-	-16	-
Skillnad	-446	-	-830	-

Förklaringsposter

Effekt ej avdragsgilla kostnader	-93	-	-91	-
Effekt ej redovisad skattepliktig intäkt	25	-	24	-
Effekt av ej aktiverad uppskjuten skatt på underskott	514	-	897	-
Summa	446	-	830	-

Not 12

Andra immateriella tillgångar

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Ingående anskaffningsvärde	17 868	10 879	17 862	10 873
Inköp	-	-	6	6
Försäljningar och utträngning	-753	-753	-	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	17 115	10 126	17 868	10 879
Ingående ackumulerade avskrivningar	-15 556	-8 567	-14 011	-7 022
Försäljningar och utträngning	753	753	-	-
Avskrivningar	-1 231	-1 231	-1 545	-1 545
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16 033	-9 044	-15 556	-8 567
Bokfört värde	1 082	1 082	2 312	2 312

Immateriella tillgångar utgörs i sin helhet av förvärvade programvaror.

Not 13

Byggnader och mark

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Verkligt värde				
Ingående balans	3 353 135	2 313 863	2 951 219	2 036 444
Avyttringar	-	-462 827	-	-
Värdeförändringar	298 128	-180 045	401 916	277 419
Utgående balans	3 651 263	1 670 991	3 353 135	2 313 863
Anskaffningsvärde	1 146 190	302 031	1 146 190	378 590
Fastighetsreläns resultat				
Hysesintäkter	148 338	67 073	142 761	89 535
Drift och underhåll	-111 159	-85 012	-89 531	-61 459
Driftsnetto	37 179	-17 939	53 230	28 076

Fortsättning på följande sida

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Verkligt värde				
Kommun				
Stockholm	2 904 900	1 054 400	2 640 800	1 728 800
Malmö	616 591	616 591	585 063	585 063
Lund	129 772	-	127 272	-
Summa	3 651 263	1 670 991	3 353 135	2 313 863

Löptider för hyreskontrakt per 2017-12-31	Koncernen		Föreningen	
	Kontrakterad årshyra	Andel %	Kontrakterad årshyra	Andel %
Inom ett år	10 316	7%	3 001	5%
Senare än ett år, men inom tre år	46 273	30%	3 340	6%
Senare än fem år	26 624	18%	9 988	17%
Bostäder, garage mm	69 303	45%	42 699	72%
Summa kontrakterad årshyra	152 516	100%	59 028	100%

Samtliga fastigheter klassificeras som förvaltningsfastigheter då de innehas i syfte att generera hyresintäkter och/eller värdestegringar. Fastigheter värderas i enlighet med nivå 3 i verkligt värde-hierarkin, se vidare not 15.

Not 14

Aktier och andelar i koncernföretag

	Organisations-nummer	Säte	Kapitalandel, %	Antal aktier	Eget kapital	2017	2016
						Bokfört värde	Bokfört värde
Bolag							
Fastighets AB Stor Göten ¹	556121-0948	Malmö	100	1 550	132	155	155
Pressens Förvaltnings AB ²	556106-6035	Stockholm	100	9 100	898	724	724
PP Pension Fondförsäkring AB ³	516406-0237	Stockholm	100	20 000	50 266	55 000	55 000
Stockholm Skillinggränd KB ⁴	969651-4042	Stockholm	99		136 510	385 781	370 098
PP Pension Fastigheter AB ⁵	556787-1958	Stockholm	100	100 000	33 103	544 100	83 100
Clemens Förvaltnings AB ⁶	556794-6107	Stockholm	100	1 000	-	-	-
Fastighets AB Sinodaett ⁷	556852-1396	Stockholm	100	500	-	-	-
Fastighets AB Albygård ⁸	556840-0906	Stockholm	100	50 000	-	-	-
Fastighets AB Albygård 2 ⁹	559106-4828	Stockholm	100	50 000	-	-	-
Fastighets AB Albygård 3 ¹⁰	559106-4851	Stockholm	100	50 000	-	-	-
Stockholm Skillinggränd KB			1		-	-	-
Summa						985 759	509 077

¹ Fastighets AB Stor Göten är vilande bolag.

² Pressens Förvaltnings AB är vilande bolag.

³ PP Pension Fondförsäkring AB startades 2005-07-01.

⁴ Stockholm Skillinggränd KB är ett fastighetsförvaltande bolag som förvärvades 2011. Bolaget äger fastigheten Munklägret 24.

⁵ PP Pension Fastigheter AB äger 100% av aktierna i Clemens Förvaltnings AB, Fastighets AB Sinodaett7, Fastighets AB Albygård, Fastighets AB Albygård 2 samt Fastighets AB Albygård 3.

⁶ Clemens Förvaltnings AB ägs till 100% av PP Pension Fastigheter AB och är ett fastighetsförvaltande bolag. Eget kapital uppgår per 2017-12-31 till 1,2 miljoner kronor.

⁷ Fastighets AB Sinodaett7 ägs till 100% av PP Pension Fastigheter AB och är ett fastighetsförvaltande bolag. Eget kapital uppgår per 2017-12-31 till 6,5 miljoner kronor.

⁸ Fastighets AB Albygård ägs till 100% av PP Pension Fastigheter AB och är ett fastighetsförvaltande bolag. Eget kapital uppgår per 2017-12-31 till 48 tusen kronor.

⁹ Fastighets AB Albygård 2 ägs till 100% av PP Pension Fastigheter AB och är ett fastighetsförvaltande bolag. Eget kapital uppgår per 2017-12-31 till 49 tusen kronor.

¹⁰ Fastighets AB Albygård 3 ägs till 100% av PP Pension Fastigheter AB och är ett fastighetsförvaltande bolag. Eget kapital uppgår per 2017-12-31 till 51 tusen kronor.

Not 15

Finansiella instrument

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
KLASSIFICERING				
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället				
Aktier och andelar i koncernföretag	-	985 759	-	509 077
Aktier och andelar	6 050 530	6 040 889	6 024 365	6 014 391
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 813 080	3 795 646	3 725 718	3 707 757
Fondförsäkringstillgångar	1 297 854	-	1 093 918	-
Upplupna ränteintäkter	7 103	7 103	8 259	8 259
Fondförsäkringsåtagande	-1 298 569	-	-1 095 186	-
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället	9 869 998	10 829 397	9 757 074	10 239 484
Nettoresultat tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället				
	576 571	1047 893	380 118	473 847
Tillgångar och skulder innehavda för handel				
Derivat med positiva värden	30 275	30 275	57 361	57 361
Derivat med negativa värden	-12 938	-12 938	-41 821	-41 821
Summa tillgångar och skulder innehavda för handel	17 337	17 337	15 540	15 540
Nettoresultat tillgångar och skulder innehavda för handel				
	-136 664	-136 664	-41 132	-41 132
Summa finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	9 887 335	9 860 975	9 772 614	9 843 947
Lånefordringar och kundfordringar samt skulder				
Kassa och bank	648 954	551 657	427 568	312 155
Övriga fordringar	20 167	70 281	29 012	50 609
Övriga skulder	-50 977	-176 097	-53 841	-105 305
Summa lån, fordringar samt skulder	618 143	445 841	402 739	257 459
Nettoresultat lån, fordringar samt skulder				
	-1 493	10 195	-1 098	7 813

Fortsättning på följande sida

KONCERNEN 2017				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
VERKLIGT VÄRDEHIERARKI				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället				
Byggnader och mark	-	-	3 651 262	3 651 262
Aktier och andelar	4 940 554	1 109 976	-	6 050 530
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	3 813 080	-	-	3 813 080
Fondförsäkringstillgångar	1 297 854	-	-	1 297 854
Upplupna ränteintäkter	7 103	-	-	7 103
Fondförsäkringsåtagande	-	-1 298 569	-	-1 298 569
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället	10 058 591	-188 593	3 651 262	13 521 260
Tillgångar och skulder innehavda för handel				
Valutaterminer med positiva värden	-	7 942	-	7 942
Ränteoptioner	-	9 750	-	9 750
Aktieoptioner	-	12 583	-	12 583
Valutaterminer med negativa värden	-	-12 938	-	-12 938
Summa tillgångar och skulder innehavda för handel	-	17 337	-	17 337
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	10 058 591	-171 256	3 651 262	13 538 597

Fortsättning på följande sida

Fortsättning från föregående sida

KONCERNEN 2016				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
VERKLIGT VÄRDEHIERARKI				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället				
Byggnader och mark	-	-	3 353 135	3 353 135
Aktier och andelar	4 595 504	1 428 861	-	6 024 365
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	3 725 718	-	-	3 725 718
Fondförsäkringstillgångar	1 093 918	-	-	1 093 918
Upplupna ränteintäkter	8 259	-	-	8 259
Fondförsäkringsåtagande	-	-1 095 186	-	-1 095 186
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället	9 423 399	333 675	3 353 135	13 110 209
Tillgångar och skulder innehavda för handel				
Valutaterminer med positiva värden	-	17 221	-	17 221
Ränteoptioner	-	39 200	-	39 200
Aktieoptioner	-	940	-	940
Valutaterminer med negativa värden	-	-41 821	-	-41 821
Summa tillgångar och skulder innehavda för handel	-	15 540	-	15 540
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	9 423 399	349 215	3 353 135	13 125 749

FÖRENINGEN 2017				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
VERKLIGT VÄRDEHIERARKI				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället				
Byggnader och mark	-	-	1 670 991	1 670 991
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	985 759	985 759
Aktier och andelar	4 930 913	1 109 976	-	6 040 889
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	3 795 646	-	-	3 795 646
Upplupna ränteintäkter	7 103	-	-	7 103
Summa tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället	8 733 662	1 109 976	2 656 750	12 500 388

Fortsättning på följande sida

Fortsättning från föregående sida

FÖRENINGEN 2017				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar och skulder innehavda för handel				
Valutaterminer med positiva värden	-	7 942	-	7 942
Ränteoptioner	-	9 750	-	9 750
Aktieoptioner	-	12 583	-	12 583
Valutaterminer med negativa värden	-	-12 938	-	-12 938
Summa tillgångar innehavda för handel	-	17 337	-	17 337
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	8 733 662	1 127 313	2 656 750	12 517 725

FÖRENINGEN 2016				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
VERKLIGT VÄRDEHIERARKI				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället				
Byggnader och mark	-	-	2 313 863	2 313 863
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	509 077	509 077
Aktier och andelar	4 585 530	1 428 861	-	6 014 391
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	3 707 757	-	-	3 707 757
Upplupna ränteintäkter	8 259	-	-	8 259
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället	8 301 546	1 428 861	2 822 940	12 553 347

FÖRENINGEN 2016				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar och skulder innehavda för handel				
Valutaterminer med positiva värden	-	17 221	-	17 221
Ränteoptioner	-	39 200	-	39 200
Aktieoptioner	-	940	-	940
Valutaterminer med negativa värden	-	-41 821	-	-41 821
Summa tillgångar och skulder innehavda för handel	-	15 540	-	15 540
Summa tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	8 301 546	1 444 401	2 822 940	12 568 877

PP Pension klassificerar tillgångar och skulder värderade till verkligt värde enligt nedanstående hierarki:
 Nivå 1: Verkligt värde bestämt enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.
 Nivå 2: Verkligt värde bestämt utifrån antingen direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.
 Nivå 3: Verkligt värde bestämt utifrån data som inte är observerbara på marknaden.

Innehav i aktie- och räntefonder redovisas i nivå 1. Hedgefonder med handel i främst börsnoterade derivatkontrakt redovisas också i nivå 1. Övriga hedgefonder samt samtliga derivat (ränteoptioner, aktieoptioner samt valutaterminer) redovisas i nivå 2. Aktier och andelar i koncernföretag redovisas i nivå 3.

Oberoende värderingar av koncernens byggnader och mark har gjorts av externa värderingsmän för att fastställa det verkliga värdet. Värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. Vid värdebedömningen tillämpas en kombination av orsprismetod, genom avstämningar mot genomförda transaktioner av likartade objekt, och avkastningsbaserad metod (kassaflödesmetod). Metoden faller under kategorin Nivå 3 - Verkligt värde bestämt utifrån data som inte är observerbara på marknaden.

Fastigheternas åsatta marknadsvärden är känsliga för de bedömningar och antaganden som ligger till grund för kassaflödesanalyserna i den avkastningsbaserade värderingsmetoden. Den enskilt största värdepåverkande faktorn vid värderingen är direktavkastningskravet. En variation av direktavkastningskravet med en halv procent nedåt eller uppåt ger en värdeförändring på +890 (+675) miljoner kronor respektive -570 (-455) miljoner kronor.

I not 13 framgår förändringen i verkligt värde avseende byggnader och mark.

Not 16 Aktier och andelar

2017				
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Svenska aktier och andelar	788 336	1 057 118	786 882	1 055 211
Utländska aktier och andelar	2 687 245	3 695 658	2 681 118	3 688 390
Svenska hedgefonder	1 064 557	1 203 988	1 064 096	1 203 523
Utländska hedgefonder	155 075	93 766	155 075	93 766
Summa aktier och andelar samt hedgefonder	4 695 213	6 050 530	4 687 171	6 040 890
varav noterade	4 695 213	6 050 530	4 687 171	6 040 890

Majoriteten av hedgefonderna har likviditetsrisk en månad.

2016				
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Svenska aktier och andelar	953 747	1 210 868	952 059	1 208 844
Utländska aktier och andelar	2 180 894	3 137 248	2 174 351	3 129 848
Svenska hedgefonder	1 130 022	1 269 884	1 129 463	1 269 334
Utländska hedgefonder	471 514	406 365	471 514	406 365
Summa aktier och andelar samt hedgefonder	4 736 177	6 024 365	4 727 387	6 014 391
varav noterade	4 736 177	6 024 365	4 727 387	6 014 391

Not 17 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

2017				
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Upplupet anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Svenska staten	12 085	11 334	12 085	11 334
Svenska bostadsinstitut	585 467	440 252	585 467	440 252
Övriga svenska emittenter	3 078 698	3 361 494	3 062 355	3 344 060
Summa	3 676 250	3 813 080	3 659 907	3 795 646

2016				
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Upplupet anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Svenska staten	11 660	11 314	11 660	11 314
Svenska bostadsinstitut	569 527	452 606	569 527	452 606
Övriga svenska emittenter	2 962 685	3 261 798	2 945 806	3 243 837
Summa	3 543 872	3 725 718	3 526 993	3 707 757

Not 18 Derivat

	2017			
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Derivatinstrument med positiva värden				
Valutaterminer	636 038	7 942	636 038	7 942
Ränteoptioner	7 000 000	9 750	7 000 000	9 750
Aktieoptioner	2 830 000	12 583	2 830 000	12 583
Summa	10 466 038	30 275	10 466 038	30 275
Derivatinstrument med negativa värden				
Valutaterminer	636 523	-12 938	636 523	-12 938
Summa	636 523	-12 938	636 523	-12 938
	2016			
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Derivatinstrument med positiva värden				
Valutaterminer	724 038	17 221	724 038	17 221
Ränteoptioner	10 000 000	39 200	10 000 000	39 200
Aktieoptioner	2 100 000	940	2 100 000	940
Summa	12 824 038	57 361	12 824 038	57 361
Derivatinstrument med negativa värden				
Valutaterminer	1 096 351	-41 821	1 096 351	-41 821
Summa	1 096 351	-41 821	1 096 351	-41 821

Valutaterminer och aktieoptioner förfaller inom ett år.

Not 19 Fondförsäkringstillgångar

	2017			
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Fondförsäkringstillgångar	899 316	1 297 854	-	-
	899 316	1 297 854	-	-
	2016			
	KONCERNEN		FÖRENINGEN	
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Fondförsäkringstillgångar	798 380	1 093 918	-	-
	798 380	1 093 918	-	-

Not 20 Aktuell skatt

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Skattefordran	24 589	22 563	21 384	20 898
Summa aktuell skatt	24 589	22 563	21 384	20 898

Not 21 Övriga fordringar

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Fordran på koncernbolag	-	41 538	-	15 681
Övriga fordringar	3 791	3 489	11 941	10 937
Summa övriga fordringar	3 791	45 027	11 941	26 618

Not 22 Materiella tillgångar

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Ingående anskaffningsvärde	4 622	4 622	4 472	4 472
Inköp	1 521	1 521	498	498
Försäljningar och uttrangeringar	-879	-879	-348	-348
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	5 264	5 264	4 622	4 622
Ingående avskrivningar	-3 055	-3 055	-2 624	-2 624
Försäljning och uttrangeringar	718	718	238	238
Avskrivningar	-668	-668	-669	-669
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 005	-3 005	-3 055	-3 055
Utgående bokfört värde	2 259	2 259	1 567	1 567

Not 23 Livförsäkringsavsättning

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Förmånsbestämd traditionell försäkring				
Ingående balans	9 314 939	9 314 939	8 726 766	8 726 766
Inbetalda premier	279 053	279 053	305 186	305 186
Utbetalda ersättningar	-316 940	-316 940	-302 770	-302 770
Ränta	158 428	158 428	185 310	185 310
Fribrevsuppräknning ITP 2	137 412	137 412	-	-
Ändring av dödlighetsantaganden	84 500	84 500	-	-
Ändring av premieantaganden	-89 204	-89 204	-	-
Ändring av ränteantagande	-59 846	-59 846	494 191	494 191
Andra förändringar	-12 242	-12 242	-93 744	-93 744
Utgående balans	9 496 100	9 496 100	9 314 939	9 314 939
Premiebestämd traditionell försäkring				
Ingående balans	730 296	730 296	657 093	657 093
Inbetalda premier	53 380	53 380	51 492	51 492
Utbetalda ersättningar	-21 617	-21 617	-19 499	-19 499
Ränta	11 871	11 871	14 144	14 144
Ändring av dödlighetsantaganden	7 700	7 700	-	-
Ändring av ränteantagande	-4 957	-4 957	36 371	36 371
Andra förändringar	-6 966	-6 966	-9 305	-9 305
Utgående balans	769 707	769 707	730 296	730 296
Utgående balans livförsäkringsavsättningar	10 265 807	10 265 807	10 045 235	10 045 235
Total förändring	220 572	220 572	661 376	661 376

Vid beräkning av livförsäkringsavsättningar har följande beräkningsantaganden använts:

Ränta

Framtida kassaflöden diskonteras med den ränta som har en löptid motsvarande det kassaflöde som ska värderas, i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23. Hänsyn tas till avkastningsskatt genom ett avdrag från räntan med motsvarande 15 procent av statsobligationsräntan.

Livslängdsantaganden

Olika dödlighetsmodeller tillämpas beroende på försäkringsprodukt. Avsättningen avseende förmånsbestämd traditionell försäkring är baserad på den branschgemensamma dödlighetsundersökningen DUS 2006.

Annulationsantaganden

Livförsäkringsavsättningen för förmånsbestämd ITP2 är fastställd med ett årligt annulationsantagande om 15 procent avseende framtida premiebetaling.

Driftkostnadsantaganden

Belastning för driftkostnader görs genom att sänka diskonteringsräntan med 0,2 till 0,4 procentenheter.

Känslighetsanalys av livförsäkringsavsättning

Sänkning av marknadsräntor med 1 procentenhet (parallellskift av marknadsräntor) medför att avsättningen totalt i föreningen ökar med 1028 (977) miljoner kronor. Ökning av marknadsräntor med 1 procentenhet (parallellskift av marknadsräntor) medför att avsättningen totalt i föreningen minskar med 930 (927) miljoner kronor. Ökad livslängd, motsvarande en minskning av den ettåriga dödsfallsrisken med 20 procent för alla åldrar, medför att avsättningen ökar med 611 (614) miljoner kronor.

Not 24 Avsättning oregrerade skador

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Förmånsbestämd traditionell försäkring				
Ingående balans	127 123	127 123	142 669	142 669
Inbetalda premier	23 492	23 492	31 176	31 176
Utbetalda ersättningar	-25 678	-25 678	-24 444	-24 444
Ränta	513	513	1 044	1 044
Ändring av ränteantagande	-446	-446	2 863	2 863
Andra förändringar	10 530	10 530	-26 185	-26 185
Utgående balans	135 534	135 534	127 123	127 123
Premiebestämd traditionell försäkring				
Ingående balans	19 251	19 251	22 277	22 277
Inbetalda premier	574	574	345	345
Utbetalda ersättningar	-21	-21	-170	-170
Ränta	52	52	108	108
Ändring av ränteantagande	-78	-78	833	833
Andra förändringar	3 465	3 465	-4 142	-4 142
Utgående balans	23 243	23 243	19 251	19 251
Fondförsäkring				
Ingående balans	252	-	523	-
Andra förändringar	22	-	-271	-
Utgående balans	277	-	252	-
Utgående balans oregrerade skador	159 054	158 777	146 626	146 374
Total förändring (före avgiven återförsäkring)	12 428	12 403	-18 844	-18 573
Total förändring (efter avgiven återförsäkring)	12 431	12 584	-18 836	-18 606

Not 25 Fondförsäkringsåtagande

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Ingående balans	1 095 903	-	888 999	-
Inbetalda premier	106 366	-	95 941	-
Inflyttade försäkringar	4 091	-	19 868	-
Utbetalda ersättningar	-8 803	-	-4 829	-
Utflyttade försäkringar	-17 892	-	-8 362	-
Värdförändringar	125 004	-	109 731	-
Avgiftsuttag	-6 723	-	-5 445	-
Andra förändringar	623	-	-	-
Utgående balans	1 298 569	-	1 095 903	-

1 080 miljoner kronor (956) av koncernens fondförsäkringsåtagande har en förfallotidpunkt som överstiger tio år.

Not 26

Uppskjutna skatteskulder

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Uppskjutna skatteskulder				
varav som ska betalas efter mer än 12 månader	5 885	-	5 175	-
varav som ska betalas inom 12 månader	-	-	48	-
Summa uppskjutna skatteskulder	5 885	-	5 223	-

Årets förändring har redovisats i resultaträkningen.

Not 27

Övriga skulder

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Leverantörsskulder	11 755	8 225	10 359	8 552
Skatter och avgifter	13 831	11 363	14 771	12 071
Skuld till koncernbolag	-	157 351	-	76 196
Övriga skulder	12 261	2 058	7 785	1 938
Summa övriga skulder	37 847	178 997	32 915	98 757

Not 28

Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Upplupna personalrelaterade kostnader	5 295	5 283	5 771	5 768
Övriga upplupna kostnader	1 033	829	8 050	3 577
Förutbetalda hyresintäkter	20 344	5 164	21 879	9 273
Summa övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26 672	11 276	35 701	18 618

Not 29

Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelse

Registerförda tillgångar för försäkringstagarnas räkning	2017		2016	
	Koncernen	Föreningen	Koncernen	Föreningen
Byggnader och mark	2 555 884	2 555 884	2 347 195	2 347 195
Aktier och andelar	6 058 162	4 853 096	5 443 548	4 433 951
Hedgefonder	1 215 172	1 200 377	1 594 994	1 581 380
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 454 227	4 353 353	4 149 128	4 055 949
Summa registerförda tillgångar	14 283 445	12 962 710	13 534 865	12 418 475

Tabellen visar tillgångar värderade till verkligt värde, intagna i skuldtäckningsregistret som upprättats i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:7.

Not 30 Personal

Medelantalet anställda, Sverige	2017	2016
Försäkringsrörelsen	18	17
Kapital- och fastighetsförvaltning	2	2
Ekonomi och administration	9	8
Totalt	29	27

Av de totalt 29 (27) anställda var 17 kvinnor (17).

Fördelning ledande befattningshavare	2017	2016
Kvinnor: Styrelseledamöter	2	2
Män: Styrelseledamöter	6	6
VD	1	1

Löner, andra ersättningar och sociala avgifter (ksek)	2017	2016
Löner och andra ersättningar	21 391	20 054
varav styrelse, exklusive ordförande	604	575
varav styrelsens ordförande	243	233
varav VD, Kjell Norling	2 673	2 475
Sociala avgifter	12 935	12 647
varav pensionskostnader, förmånsbaserade planer	4 324	4 625
därav till VD, Kjell Norling	111	107
varav pensionskostnader, premiebaserade planer	2 018	1 710
därav till VD, Kjell Norling	918	855

Arvoden och övriga ersättningar till styrelse (ksek)	2017	2016
Styrelsens ordförande Björn Svensson (fr.o.m 2016-05)	243	155
Styrelsens ordförande Eva Arvidsson (t.o.m. 2016-04)	-	78
Styrelsens vice ordförande Jonas Nordling	112	107
Styrelseledamot Björn Svensson (t.o.m 2016-04)	-	26
Styrelseledamot Eva-Maria Kollberg	82	78
Styrelseledamot Leif Nicklagård	82	78
Styrelseledamot Martin Wästfelt	82	78
Styrelseledamot Lennart Foss	82	78
Styrelseledamot Bennie Ohlsson	82	78
Styrelseledamot Elinore Gustafsson (fr. o. m. 2016-05)	82	52

Styrelse: Till styrelsen utgår arvode enligt föreningsstämmans beslut. Styrelsearvode utgår inte till styrelseledamöter anställda i föreningen. Det finns inga bonusavtal med styrelsen.

VD: Ersättningen till VD består av fast lön samt pension. Det finns inget bonusavtal med VD. VD:s lön fastställs årligen av styrelsens ersättningsutskott enligt fastställd ersättningspolicy. VD har en premiebaserad pension. Vid uppsägning från föreningens sida äger VD rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 1,5 årslön. VD har sex månaders uppsägningstid.

Not 31 Närstående

Dotterbolag	År	Försäljning av tjänster	Fordran per 31 december	Skuld per 31 december
PP Pension Fondförsäkring AB	2017	3 300	17 093	-
	2016	3 000	15 681	-
Pressens Förvaltnings AB	2017	-	-	338
	2016	-	-	338
PP Pension Fastigheter AB	2017	-	918 764*	17 000
	2016	-	463 140*	17 000
Stockholms Skillinggränd KB	2017	-	131 632*	58 858
	2016	-	121 609*	31 098

Som närstående definieras samtliga dotterbolag samt styrelseledamöter och ledningspersoner i PP Pension Försäkringsförening och deras nära familjemedlemmar. För en närmare beskrivning av försäljning av tjänster mellan bolagen, se under "Helägda bolag" i förvaltningsberättelsen.

* Avser reversfordran, lånen löper med marknadsmässig ränta.

PP Pension Fastigheter AB har en reversfordran på sitt dotterbolag Clemens Förvaltnings AB om 25 (25) miljoner kronor, en reversfordran på sitt dotterbolag Fastighetsaktiebolaget Sinodaett7 om 207 (206) miljoner kronor, en reversfordran på sitt dotterbolag Fastighetsaktiebolaget Albyggård om 85 (-) miljoner kronor, en reversfordran på sitt dotterbolag Fastighetsaktiebolaget Albyggård 2 om 135 (-) miljoner kronor samt en reversfordran på sitt dotterbolag Fastighetsaktiebolaget Albyggård 3 om 244 (-) miljoner kronor. Lånen löper med marknadsmässig ränta.

Not 32 Disposition av årets resultat

Styrelsen föreslår att årets resultat på 413 134 323 kronor för PP Pension Försäkringsförening disponeras enligt följande:

Till respektive fond föres (kronor)	
Konsolideringsfond 1 (förmånsbestämd traditionell försäkring)	366 507 764
Konsolideringsfond 2 (premiebestämd traditionell försäkring)	46 626 559
Summa	413 134 323

Styrelsens och verkställande direktörens undertecknande

STOCKHOLM DEN 16 APRIL 2018

BJÖRN SVENSSON
Ordförande

JONAS NORDLING
Vice ordförande

LENNART FOSS

BENNIE OHLSSON

ELINORE GUSTAFSSON

EVA-MARIA KOLLBERG

LEIF NICKLAGÅRD

MARTIN WÄSTFELT

KJELL NORLING
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 23 april 2018.

LENA EIDMANN
Auktoriserad revisor

STEFAN AHLQVIST
Lekmannrevisor

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i PP Pension Försäkringsförening

Organisationsnummer 802005-5573

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för PP Pension Försäkringsförening för år 2017 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 14-27. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 10-80 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföretagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 14-27. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att fullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföretaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Lekmannarevisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-9, 14-27 och 81-87. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information. Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och den verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och den verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och den verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och den verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar
Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller

några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:
→ identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
→ skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

→ utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
→ drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
→ utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
→ inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredo-

visningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensamt ansvarig för mina uttalanden. Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Lekmannarevisorers ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning samt om koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning för PP Pension Försäkringsförening för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vi tillstyrker att fullmäktige dis-

ponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorers ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen och koncernen enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortllöpande bedöma föreningens ekonomiska situation, och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt. *Revisorernas ansvar*
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att

inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller den verkställande direktören i något väsentligt avseende:
→ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen
→ på något annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller stadgarna. Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, besluts-

underlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 14-27 och för att den är upprättad i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Den auktoriserade revisorn gransknings har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorers yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att den auktoriserade revisorn gransknings av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsred i Sverige har. Den auktoriserade revisorn anser att denna granskning ger denne tillräcklig grund för sitt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats

Stockholm den 23 april 2018

Lena Eidmann
Auktoriserad revisor

Stefan Ahlqvist
Lekmannarevisor

Styrelse

Styrelsen i PP Pension Försäkringsförening utses av Medieföretagen, Svenska Journalistförbundet och Unionen. Det innebär att både arbetsgivare och anställda är representerade i styrelsen. Härmed har de insyn i, och kan påverka, verksamheten så att den tillvaratar huvudmännens intressen inom pensionsområdet. Styrelsen består av åtta ledamöter, inga suppleanter utses. Fyra ledamöter utses av Medieföretagen och fyra ledamöter av Journalistförbundet och Unionen

tillsammans. Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Inom styrelsen finns också ett presidium som består av styrelsens ordförande och vice ordförande. Presidiets uppgift är att bereda ärenden som ska behandlas av styrelsen. Verkställande direktören är föredragande i såväl styrelsen som i presidiet. Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter. Styrelsen ansvarar

för att en god intern kontroll präglar organisationen och driften av föreningens verksamhet. Styrelsen följer löpande föreningens ekonomiska resultat och kapitalförvaltning. Styrelsen arbetar utifrån en särskilt fastställd arbetsordning, medan verkställande direktören och föreningens aktuarie följer en arbetsinstruktion. Såväl arbetsordningen som arbetsinstruktionerna ses över en gång per år.

Styrelseledamöter

Utsedda av

Medieföretagen

Björn Svensson

Ordförande

Lennart Foss

Verkställande direktör NTM-koncernen

Bennie Ohlsson

Styrelseordförande Gota Media

Elinore Gustafsson

Aktuarie, Addact

Journalistförbundet

Jonas Nordling

Vice ordförande
Förbundsordförande
Journalistförbundet

Eva-Maria Kollberg

Kanslichef och chef för
administrativa avdelningen
Journalistförbundet

Unionen

Leif Nicklagård

Förbundssekreterare Unionen

Martin Wästfelt

Sektionschef Unionen

Bakre raden från vänster: Eva-Maria Kollberg, Jonas Nordling, Björn Svensson, Leif Nicklagård, Bennie Ohlsson. Främre raden från vänster: Martin Wästfelt, Elinore Gustafsson, Kjell Norling, Lennart Foss.

Ledning

Kjell Norling

Verkställande direktör

Helene Nilsson

Vice verkställande direktör

Fredrik Löfgren

Aktuarie

Cecilia Thomasson Blomquist

Kapitalförvaltning

Marita Lingmerth

Försäkring och administration

Ordlista

Derivat

Ett finansiellt instrument vars värde beror på kursutvecklingen för ett annat, underliggande, instrument. Exempel på derivat är terminer och optioner.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Erforderlig solvensmarginal

Den lägsta kapitalbas som ett försäkringsföretag tillåts ha.

Fondförsäkring

I en fondförsäkring förvaltas pensionskapitalet i en eller flera fonder som försäkringstagaren väljer. Storleken på pensionen bestäms av hur värdet på fonderna har utvecklats under spartiden.

Frībrev

Frībrev utfärdas på en försäkring om premiebetalningen avbröts i frtid. Frībrevet innehåller uppgift om det pensionsbelopp som tjänats in och som kommer att betalas ut när pensionsåldern uppnåtts.

Förmånsbestämd traditionell försäkring

Tjänstepensionssparande med försäkringsinslag (ej fondförsäkring), där pensionens storlek är bestämd på förhand som en viss procent av slutlönen. Storleken på arbetsgivarens inbetalda premie styrs bland annat av förmånens storlek och antal år som återstår till den anställdes pension. ITP 2 är ett exempel på en förmånsbestämd traditionell försäkring.

Förval

Den förvaltningskombination som kapitalet placeras i med automatik om ett aktivt val inte görs, till exempel inom ITP 1 eller ITPK.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnader i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Indexering av pensioner

Vid varje årsskifte kan ålderspensioner räknas om. Omräkningen innebär att pensionen justeras beroende på hur inkomster och priser förändras i samhället. Omräkningen görs baserat på utvecklingen för olika index.

ITP 1

ITP 1 är en avdelning inom ITP (Industrins och handelns tilläggspension) och är en premiebestämd avtalspension. De som tillhör medieföretagens avtalsområde och är födda 1979 eller senare ingår i ITP 1. I en premiebestämd pension bestäms värdet av den framtida pensionen av värdet på inbetalda pensionspremier och avkastningen på dessa under spartiden.

ITP 2

ITP 2 är en avdelning inom ITP och är i första hand en förmånsbestämd avtalspension, men där även en premiebestämd del, ITPK, ingår. De som tillhör medieföretagens avtalsområde och är födda 1978 eller tidigare ingår vanligtvis i ITP 2. I en förmånsbestämd pension bestäms pensionen på förhand som en viss procent av slutlönen.

ITPK

ITPK är ett tillägg till ITP 2-pensionen. Två procent av lönen avsätts till ITPK. Pensionstagaren väljer själv förvaltare.

Kapitalbas

Kapitalbasen utgörs av föreningens eget kapital, minskat med immateriella tillgångar.

Kollektivavtal

Avtal om löner och andra anställningsvillkor som sluts mellan arbetsgivarorganisation och facklig organisation.

Kollektiv konsolideringsnivå

Föreningens kollektiva konsolideringsnivå är ett mått på värdet av föreningens samlade tillgångar i förhållande till de tillgångar som föreningen har fördelat ut på försäkringsavtalen.

Kollektivt konsolideringskapital

Kollektivt konsolideringskapital är skillnaden mellan föreningens samlade tillgångar till verkligt värde och de tillgångar som föreningen har fördelat ut på försäkringsavtalen.

Konsumentprisindex (KPI)

KPI visar hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den inhemska privata konsumtionen, det vill säga förändringen i de priser konsumenten faktiskt betalar.

Pensionstillägg

Varje år beslutar PP Pensionsstyrelse, om så bedöms motiverat, om en uppräknings av de pensioner som är under utbetalning. Denna uppräknings kan syfta till att kompensera pensionären för inflationen (indexering).

Pensionstilläggsmetoden

För försäkringar beräknade med pensionstilläggsmetoden (förmånsbestämd traditionell försäkring) garanteras den försäkrade en pensionsförmån som bestäms enligt kollektivavtal. Pensionsbesked innehåller uppgifter om aktuella förmåner, men inte uppgift om försäkringskapital.

Placeringsstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, till exempel räntebärande värdepapper, aktier och fastigheter och som förväntas ge en avkastning.

Premiebestämd traditionell försäkring

Ett sparande i pensionsförsäkring där storleken på den inbetalda premien är bestämd på förhand som en viss procent av en lön eller som ett visst belopp och som förvaltas i traditionell förvaltning. Framtida pensionsbeloppet styrs bland annat av summan inbetalda premier, försäkringsgivarens garantivillkor och konsolideringspolicy samt eventuellt återbäring.

Privat pensionssparande

Pension som byggs på eget sparande i pensionsförsäkring. Ofta inkluderas även sparande i kapitalförsäkring i det som anses vara privat pensionssparande.

Retrospektivreservmetoden

För försäkringar beräknade med retrospektivreservmetoden (premiebestämd traditionell försäkring) garanteras den försäkrade en pensionsförmån. Återbäring följer av konsolideringspolicy och bildas genom framräkning av försäkringskapitalet med återbäringsränta, justerad för driftskostnader och skatt.

Solvensgrad

Visar tillgångarnas verkliga värde i förhållande till föreningens garanterade åtaganden.

Solvenskvot

Visar förhållandet mellan kapitalbas och erforderlig solvensmarginal. Solvenskvoten får som lägst uppgå till ett.

Tjänstepension

En pension som bekostas av arbetsgivaren och som grundas på kollektivavtal eller individuella avtal mellan arbetsgivare och anställd.

Totalavkastning

Placeringsavkastning, justerad för kassaflöden, uttryckt i procent enligt Svensk Försäkrings rekommendation.

Traditionell förvaltning

Traditionell förvaltning är en förvaltningsform där försäkringsgivaren bestämmer hur pengarna ska placeras och som ger en garanterad värdetillväxt samt möjlighet till återbäring.

Valutaterminer

Valutaaffärer med framskjuten likviditet, betalning och leverans avseende tillgången sker i framtiden. En försäljning av valutapå termin kan användas för att ta bort/minska valutarisken i en tillgångsportfölj.

Återbäring

Det överskott som, utöver det Det överskott som betalas ut från en traditionellt förvaltad försäkring, utöver det garanterade pensionsbeloppet, om tillräcklig avkastning uppnåtts.

Årsredovisning
PP Pension
Försäkringsförening

Tel: **020-29 90 50** (mån-fre 08:30-17:00)

E-post: **kundcenter@pppension.se**

Postadress: **Box 7760, 103 96 Stockholm**

For international calls: **+46 8 729 90 50**

pp.pens!on